

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: ΗΛ. Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΔΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ-ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ

Περίοδος Β — Έτος Δον (16ον) | ΑΡΙΘ. 6 (615) | Σάββατον, 19 Ιανουαρίου 1919.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κ, ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ: Τὸ Μίσος.

ΗΛ. ΣΑΜΑΙΝ: Σιωπή (Ποίημα. Μεταφρ. Κ. Ι. Θ.)

ΛΕΩΝ. ΠΑΥΛΙΔΗΣ: Τὸ Κοινωνικὸ Πρόβλημα. (Συνέχεια).

ΓΚΑΙΤΕ: Μινιὸν (Συνέχεια.—Μεταφρ. Ηλ. Π. Β.)

ΠΙΚΡΗΓΚΗΘΗΣ: Ἐπιγράμματα.

ΑΓ. ΘΕΡΟΣ: Κρητικὲς Μαντινάδες (Ποιήματα).

ΑΝΘΕΜΙΟΣ: Ἠθικὰ Παραγγέλματα.

Ο ΝΟΥΜΑΣ: Φαινόμενα καὶ πράγματα.

Capitaine DELVHERT: Νὰ τελειώσουμε μὲ τοὺς πολέμους.

Α. ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΗΣ: Ὁ Φιλήμονας καὶ ἡ Βαυκίδα.

ΠΑΥΛΟΣ ΜΙΡΒΕΡΗΣ: Τὰ Δυὸ Χάη.

ΑΠΟ ΒΑΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΑΟΜΑΔΑ:

Ξένη φιλολογία. — Ἡ Κοινὴ Γνώμη.—Χωρὶς Γραμματόσημο.—Νέα Βιβλία.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Συστάθεις διὰ τοῦ ἀπὸ 24 Ἰουνίου 1916 Βασιλικῆς Διατάγματος.

ΕΔΡΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Κεφάλαιον ἐγκεκριμένον Δραχ. 10,000,000

Κεφάλαιον ἐκδοθέν . . . » 3,000,000

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΛΑΤΗΙΑ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ

Τηλεγραφικὴ διεύθυνσις «Πειραιϊκή».

Ἡ ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, ἐνεργεῖ παντὸς εἶδους Τραπεζιτικῆς ἐργασίας.

ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΗΝ ΕΙΣΠΡΑΞΙΝ Συναλλαγματικῶν, Γραμματίων, Φορτωτικῶν, Ναυίων, Ἐβατοκομεριδίων κλπ.

ΠΡΟΞΕΟΦΑΕΙ Συναλλαγματικὰς καὶ Ἐμπορικὰς γραμμάτια.

ΧΟΡΗΓΕΙ ΔΑΝΕΙΑ ἐπὶ ἐνεγύρω Ἐμπορευμάτων, καὶ Χρεωγράφων

ΔΕΧΕΤΑΙ ΠΡΟΣ ΦΥΛΑΞΙΝ χρεωγράφα καὶ λοιπὰς ἀξίας, ἐπίσης ἔμπορεύματα εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς

ΑΓΟΡΑΖΕΙ ΚΑΙ ΠΩΛΕΙ Συναλλάγματα ἐπὶ τοῦ ἔξωτερικοῦ, Χρυσὸν καὶ Χαρτονομ. Ξένων Κρατῶν.

ΕΚΔΙΔΕΙ ΕΠΙΤΑΓΑΣ Δι' ὅλας τὰς πόλεις τῆς Νέας καὶ Παλαιᾶς Ἑλλάδος.

Πιστωτικὰς ἐπιστολάς ἐπὶ τοῦ ἔξωτερικοῦ καὶ τοῦ ἔσωτερικοῦ.

ΕΝΕΡΓΕΙ ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ Ταχυδρομικὰ καὶ Τηλεγραφικὰ ἀπλά ἢ καὶ ἔναντι φορτωτικῶν.

ΑΓΟΡΑΖΕΙ ΚΑΙ ΠΩΛΕΙ Λαχειοφόρους ὁμολογίας τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ἀγοράζει

τοκομερίδια χρεωγράφων.

ΕΚΤΕΛΕΙ ἐντολάς ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ ἐν Ἀθήναις ὡς καὶ ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ.

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ Ταμειυτηρίου, ὅπως εἰς Δραχμάς, ὅπως εἰς Συναλλάγμα Ἐξωτερικοῦ ἐπὶ προθεσίμῳ.

ΕΚΔΟΣΙΣ « ΤΥΠΟΥ »

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ - ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ, ἘΘΝΗΝΑΙ.

★ ΤΙ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΑΛΛΟΙ ★

Ο ΚΥΚΝΟΣ—ΠΟΣΕΙΔΩΝ

Κατόπιν ὁ κ. Στρατήγης μᾶς ὁμιλεῖ διὰ τὴν ἔνθερον ὑποδοχὴν ποῦ ἔκαμεν ὁ κόσμος εἰς τὸ διβλίον του. Τοῦ ὑπενθυμίζομεν τὰς ἀντιρρήσεις τῶν νέων καὶ τὸ σατυρικὸν ἐπίγραμμα τοῦ «Νουμᾶ», διὰ τοῦ ὁποίου τὰ κύματα μετ' ἀφρῶν θυμοῦ διαφεύδουν τοὺς ἐμμέτρους ἰσχυρισμοὺς τοῦ ποιητοῦ. Τὰ κύματα ποτὲ δὲν εἶπαν τέτοια πράγματα.

Τότε ὁ κ. Στρατήγης χάνει τὴν γαλήνην του. Ἄπο κύκνος γίνεται Ποσειδών. Τὸ μαρκοῦτσι σείεται ὡς Τρίαινα.

— Ἰμμάτατε ὅμως τί τοῦ ἔκαμια τοῦ Ταγκοπούλου; μᾶς λέγει.

— Πῶς συνέβη τὸ ἐπεισόδιον, κ. Στρατήγη;

— Συνητηθήμεν εἰς τὴν ὁδὸν Σταδίου. Ἐκεῖνος ἔκαμε νὰ μοῦ ἀνοίξῃ τὰς ἀγκάλας του. Ἐγὼ τὸν ἔκαραύνωσα. «Πόσα πέρνει, Μπολσεβίκε ;» τοῦ ἐφώνησα.

— Ὅσα εἶνε Μπολσεβίκος ὁ κ. Δ. Ταγκόπουλος;

— Τέτοιος εἶνε. Καὶ εἶμαι ἔτοιμος νὰ τοῦ δώσω διδακτικώτερον μάθημα.

(Ἀθήναι)

ΑΝΑΓΚΗ ΚΑΡΡΟΥ

..Ὁ δὲ κ. Στρατήγης ἐδήλωσε τὰ ἐξῆς ἀμίμητα :
«...Γιὰ τὸν κ. Σουρήν εἶμιον βέβαιος. Μοῦ εἶχεν ὑποσχεθῆ τὴν ψῆφόν του. Αὐτὸς εἶνε γενναῖα καρδιά. Ἄλλ' ἢ στάσις τοῦ κ. Πολέμη μ' ἐπικράνε. Αὐτὸς εἶχε λόγους εὐγνωμοσύνης σὲ μένα. Πέροι ὑπεχώρησα πρὸς χάριν του, γὰρ νὰ πάρῃ τὸ Ἄριστεῖον...» Κατόπιν τούτων ἀναγκαζόμεθα νὰ ἀποταθῶμεν πρὸς δύο τινάς. Πρὸς τὸν λαόν μας γιὰ νὰ καμαρώσῃ τὴν κα-

τάντια τῶν λογίων μας. Καὶ πρὸς τὸν κ. Πάτσιν, δήμαρχον Ἀθηναίων, ὅπως μᾶς ἀπαλλάξῃ δι' οἰουδιποτε τρόπον τῆς καθημερινῆς αὐτῆς δυσωδίας, διαθέτων ἓνα κάρρο τῆς δημαρχίας δι' ὅλους διαμῆς τοὺς παλαιούς καὶ νέους λογίους μας.

(Ριζοσπάστης)

ΝΕΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΩΝ
I. N. ΜΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ & ΣΙΑΣ

Πλουσία συλλογὴ φορεμάτων.

Εἶδη γάμων καὶ προικῶν.

29 — Ὁδὸς Ἐρμού — 29.

ΛΑΧΕΙΟΝ

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ

Ἡ Πρῶτη κλήρωσις τοῦ Λαχείου τοῦ Ἐθνικοῦ στόλου καὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων θὰ γίνῃ ἀνυπερθέτως τὴν Κυριακὴν 24 Φεβρουαρίου 1919 (9 Μαρτίου 1919).

Σύνολον κερδῶν δραχμαὶ 200,000

Μέγα κέρδος δραχμαὶ 80,000

ΚΑΠΝΑ ΣΙΓΑΡΕΤΑ ΜΕΞΗ

ΕΝΤΟΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ

Εἰς τὴν Δ' καὶ Ε' σειρὰν ἐξεδόθησαν γραμμάτια ἀξίας

100,000 — 10,000 — 1,000

500 ΚΑΙ 100

ΔΡΑΧΜΩΝ

Πωλοῦνται εἰς ὅλας τὰς Τραπεζὰς Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης, Πατρῶν, Κερκύρας, Βόλου, Σύρου καὶ Καλαμῶν.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' - ΕΤΟΣ Α' (16^{ον})

Ἀθήναι, Σάββατον 19 Ἰανουαρίου 1919

ΑΡΙΘ. 6 (615)

ΤΟ ΜΙΣΟΣ

Ἄς μοῦ ποῦνε πὼς δὲ σκαμπάζω διόλου ἀπὸ λαϊκὴ ψυχολογία μὰ ἐγὼ δὲν μπορῶ παρὰ νὰ διμαρτυρηθῶ γιὰ μιὰ σκηνὴ ποῦ εἶδα τὸ προπερασμένο Σάββατο νὰ ξετυλίγεται μέσζ στὴν ὁδὸ Σταδίου. Ἰτανε τέσσερις ἡ ὥρα κι ὁ δρόμος γιομάτος κόσμο ὅταν εἶδαμε νάνεβαίνη τὴν ὁδὸ Σταδίου στρατὸς. Μπροστὰ ἐρχότανε ἕνας ἀξιωματικὸς καββάλα, τὸ κορμί του τσακισμένο πάνω στὸ ἄλογο σὰν κουρασμένο. Στὴν ἀρχὴ νομίσαμε πὼς εἶτανε δικοὶ μας ποὺ θὰ γυρίζανε ἴσως ἀπὸ γυμνάσια ἢ ἀπὸ κανένα περιπάτο. Μὰ ὄχι, εἶτανε Βούλγαροι αἰχμάλωτοι. Τοὺς εἶχανε σὲ τετράδες καὶ μπροστὰ τους εἶχανε τοποθετήσει ἕνα νεαρὸ Βούλγαρο ἀξιωματικὸ γιὰ νὰ τοὺς ὀδηγᾷ. Οἱ στρατιῶτες βιδίξινε ἀδιάφοροι σὰ νὰ μὴ νοιῦθανε μὰ τὸ πρόσωπο τοῦ ἀξιωματικοῦ εἶτανε σκοτεινὸ κ' ἡ μιτιά του. . . Ἄ. Δὲ θὰ τὴν ξεχάσω τὴ ματιά του. . . Θολή, σκοτεινὴ ἔδειχνε τὸν ἄνθρωπο ποῦ ἔπασχε, ποὺ πονοῦσε καὶ διψοῦσε ἐκδίκηση. . . Τὴ συνοδεία τὴ θλιβερὴ τὴν ἔκλεινε ἕνας ἄλλος ἀξιωματικὸς, καββάλα κι αὐτὸς. Δὲν ἔλειπε παρὰ ἡ μουσικὴ. . . . Τὸ θέμι γιὰ μένα εἶτανε θλιβερό. Κοίταξα γύρο. Ὁ κόσμος ἀπὸ τὰ πεζοδρόμια παρακολουθοῦσε τὸ θέαμα ψυχρὸς, ἀδιάφορος, σχεδὸ μὲ λύπη. Λοιπόν. Ὅποιοι κι ἂν ἔδωσε τὴ δικταγὴ αὐτὴ, νὰ περάσουνε τοὺς δυστυχημένους αὐτοὺς ἀνθρώπους μέσα ἀπὸ τὸν κεντρικότερο δρόμο τῆς Ἀθήνας, δὲν εἶναι ἄνθρωπος συζητισμένος. Διαμαρτύρομαι ὄχι σὰν Ἕλληνας μὰ σὰν ἄνθρωπος. Σὲ τέτοιες στιγμὲς σβήνει κάθε φυλετικὴ διαφορὰ καὶ μένει μόνη ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ, ἢ μιὰ κ' ἡ αἰώνια, ποὺ πονεῖ καὶ φωνάζει. Ὅτι ἔγινε, εἶτανε μιὰ διαπόμπη σὲ ἀνθρώπους ποὺ πολεμήσανε γιὰ τὴν πατρίδα τους, γιὰ τὰ ἰδανικά τους, ἀδιάφορο ἂν τὰ ἰδανικά τους αὐτὰ εἶναι διαφορετικά ἀπὸ τὰ δικά μας. Ὅταν ἔχουμε τὴν ἀξίωση νὰ μᾶς παίρνουνε οἱ ἄλλοι γιὰ πολιτισμένους, πρέπει νὰ ἔχουμε τὴ δύναμη νὰ δίνουμε ἐμεῖς πρῶτοι τὸ καλὸ παράδειγμα. Αὐτὸ θὰ μᾶς ἀνυψώσῃ ὡς ἔθνος, αὐτὸ θὰ δεῖξῃ τὴν ὑπεροχὴν μᾶς ἀπέναντι

στοὺς γειτόνους μας. Ὅχι. Τέτοια θεάματα δὲν τονώνουνε πιά σήμερα τὸ αἶσθημα ὅπως εἶναι ἔτοιμοι νὰ μοῦ ἀντιτάξουνε οἱ κάπληλοι τοῦ εὐκολοῦ πατριωτισμοῦ. Αὐτὰ γεννούνε τὸ μῖσος, τὸ μῖσος τὸ αἰώνιο, τὸ ἄσβηστο. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι σὰ θὰ γυρίσουνε μὰ μέρα στὴν πατρίδα τους, θὰ σκορπίσουνε τὸ μῖσος ποὺ θὰ πλημμυρίζῃ τὴν ψυχὴ τους. Ἄς τὸ καταλάβουμε πιά. Φτάσαμε σὲ μιὰν ἐποχὴ ποὺ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ καλλιεργῆται τὸ μῖσος ἀνάμεσα στοὺς λαούς. Οἱ λαοὶ δίνουνε σήμερα τὰ χέρια, θέλουνε νὰ ζήσουνε στὸ μέλλο σὰν ἀδέρφια. Οἱ τεχνητοὶ φραγμοὶ ποὺ ἐπινοήσανε ἀπὸ αἰῶνες ὅσοι ἔχουνε συφέρο νὰ διαιωνίσουνε τὴ διαίρεση καὶ τὸ μῖσος, γκρεμίζονται μέσα στὸ ἀνάθεμα τῶ λαῶν. Ἡ τρικυμία μαίνεται κ' ἡ θάλασσα μουγκρίζοντας φτύνει τοὺς ἀφρούς τῆς πάνω στοὺς φαγωμένους βράχους. Ἐνα φῶς γλυκοροδίζει στὸν ὀρίζοντα, ἕνα φῶς ποὺ τὸ καρτερεῖ καὶ τὸ διψάει ἀπὸ αἰῶνες ἡ κουρασμένη ἀνθρωπότητα.

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΟΡΙΤΗΣ

A. SAMAIN

ΣΙΩΠΗ...

Ἡ σιωπὴ τριγύρω μας πλέκει θαμπὸ στεφάνι.
Τὸ λίγο φῶς τὰ μάτια σου γλυκύτερα τὰ κάνει.
Ἄφησε τὴν καρδοῦλα μου στὰ πόδια σου νὰ γιάνη.

Χυμένα τὰ μαλλᾶκια σου στολίζουν τὸ κεφάλι
καὶ κάτω ἀπ' τὸ χρυσάφι τους ὄμος λευκὸς προβάλλει,
γλυστρώντας ἀπ' τοῦ ἀνοιχτοῦ χιτῶνα τὴν ἀγκάλη.

Ἡ ὀμίλια εἶνε χρυσή, σὰν μένουν δυὸ μονάχοι.
Μὰ ἡ σιωπὴ 'ναι πειὸ γλυκεῖα ἀκόμα ὅταν θὰ λάξη
ὁ ἔρωτας τὶς δυὸ καρδιὰς πλημμυρισμένες νᾶχη.

Εἶνε βραδυές, μ' εὐγενικιὰν ἀγάπην ὑρασμένες,
βραδυές ποὺ κάνουν τὶς ψυχὰς τὶς πολυπικραμένες,
σὰν μιὰ κλωστή νὰ τὶς κρατῇ στὰ σώματα δεμένες.

Εἶν' ὄρες ποὺ δὲ φέρουνε παρὰ τὸ στεναγμό,
καὶ τότε ὄλοι τοῦ Χάροντα ποδοῦν τὸ λυτρωμὸ
μέσα σὲ κάποιον ἀτέλειωτον ἀγκάλιασμα θερό.

Τὸ φῶς τῆς λάμπας, τάπαλό, σὲ λίγο θὲ νὰ σβύσῃ.
Ἀπὸ τῶν ῥόδων τὶς ψυχὰς μοσχοβολᾷ ἡ Φύση.
Ὁ Χρόνος δὲ θὰ βαρεθῇ τὶς ὄρες νὰ χτυπήσῃ.

Ὁ! Νᾶφευγε τώρα κανεὶς χωρὶς πιά νὰ γυρίσῃ,
Ὁ! Νᾶφευγε πρὶν ἢ Αὐγὴ τὸν οὐρανὸ φωτίσῃ.
Τώρα ποὺ καὶ τὰ χέρια του μ' ἀγάπη ἔχουν γεμίσει.

Ὁ! Νᾶφευγε χωρὶς νὰ πῆ τοῦ πόνου τὸ ποτήρι,
ποὺ θὰν τοῦ θῶσῃ ὁ Χωρισμὸς ἀπὸ πικρὸ κροντήρι,
τὴν ὥρα ποὺ λιπόψυχος τὰ πόδια του θὰ σέρῃ...

(Μετ. Κ. Ι. Θ)

ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

2—

II

Τὸ κακὸ ὅμως εἶχε βαθειὰ τὶς ρίζες του, στὴ Γῆ. Ἄμοιρη Γῆς, ποῦ σὲ χωρῖσαν σ' ἀδικη μοιρασιά χέρρα βέβηλα γυμνασμένα στὸ σπαθὶ καὶ στὸ φόνου καὶ θουγγμένα στὸ αἶμα καὶ στὰ διάμαντικά μὰ ποῦ ποτέ τους δὲ σὲ χείδεψαν στοργικά κ' ἐσὺ δὲν τοὺς ἔδωσες τὶς πλούσιες προσφορές σου!

Καὶ φτάνουμε κει ποῦ θέλαμε. Τὸ ὅλο Κοινωνικὸ πρόβλημα στηρίζεται στὴν ἀδικία τούτη ποῦ νομιμοποιήθηκε καὶ καταγράφτηκε στοὺς κώδικες κάθε Κοινωνίας μὲ τ' ὄνομα «ἰδιοκτησία» καὶ ποῦ αἰῶνες τώρα τὴ φυλάσσει ὁ φοβερός, ὁ σατανικός δράκοντας, ποῦ εἶνε ἔργο τῶν χειρῶν τῆς ἀνθρώπινης μοίρας, ὡς φαίνεται, τὸ Κράτος. Ἄς χαλάσῃ ὁ θεσμός αὐτός κ' ὅλοι οἱ ἄλλοι ἀντιδραστικοὶ θεσμοὶ θὰ ρέψουν μοναχοὶ τους. Ἄς ἔρθῃ ὁ ἀνθρώπος ἀτομικὰ καὶ συνολικὰ σ' ἐπαφὴ μὲ τὴν ἐλεύθερη γῆ καὶ τότες θὰ ξεμπλέξουν μονάγες τους ὅλες οἱ μύριες ἀλυσσίδες ποῦ δένουν τὸν ἀνθρώπο. Μιὰ ποῦ ἡ ἀφορμὴ τούτη ἱστοριολογικὰ καὶ βιολογικὰ φαίνεται σὰν ἡ μοναδικὴ ρίζα τῆς κακομοιρίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ μιὰ ποῦ ὁ ριζοσπαστικός ἀνεμος μιᾶς χιλιετηρίδας στράφηκε μ' ὅλη τὴ φούρια του κατ' ἐναντίον της κ' ἀφοῦ σήμερὰ ἡ ἀπονήρευτη κοινωνιολογικὴ φροντίδα ἀποδέχτηκε πῶς ἡ ἰδιοκτησία στέκεται ἀσύμφωνο μὲ τὸ πᾶν πρὸς τὴ φυσικὴ ὀλογικὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, ἀσφαλῶς πρέπει νὰ δικαιώνεται προκαταβολικὰ κάθε τίναγμα ὀργῆς ποῦ τὴν κλονίζει σύρριζα. Καὶ ποιά ἄλλη συνηγορία μπορεῖ νὰ σταθῇ πρὸ ἀξιοπιστῆ ἀπὸ τὴ συνηγορία τῆς ἱστορίας τῶν ἀποτυχημένων ἐπαναστάσεων, ποῦ ἀρχεῖδῶς βρέθηκαν ἀπατημένες στὸ τέλος, γιατί πάντα βρέθηκε τρόπος νὰ ξεφύγῃ τὸ κακὸ τοῦτο ἀπ' τὸ τσεκούρι τους; Ἡ Γαλλικὴ ἐπανάσταση γιατί ἀπότυχε στὴν ὁλότητα της καὶ σήμερὰ πάλῃωσαν οἱ ἀξίες της καὶ δὲ στέκεται παρὰ μόνο σὰ σταθμὸς καὶ σὰ σημάδι μόνο στὴ δημιουργικὴ ἐξελικτικὴ τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς τῆς ἀνθρωπότητας; Ἀκριβῶς γιατί. Εἶχε στήσει τὰ ἐργαστήρια τῆς εὐτυχίας σὲ γκορεμμούς. Τὸ χαρῶμενο πρόσωπο τῆς Ἀνθρωπότητας φωτίστηκε μονάχα ἀπ' τοὺς πελώριους ἀντιπεγγισμοὺς τοῦ συγκλονιστικοῦ ἐκείνου πυροτεχνήματος. Καὶ στέκεται τοῦτο στὸ κέντρο τοῦ πολιτικοῦ καὶ κοινωνικοῦ βίου τοῦ Μεταμεσαιωνικοῦ Κόσμου, γιὰ νὰ μᾶς δείχνῃ ποιὲς πρέπει νὰνε οἱ αἰτίες τοῦ ἐπαναστατισμοῦ καὶ ποῦ ἀφίλει νὰ μὴ σκοντάφῃ ἡ ριζοσπαστικὴ ἀξίνα τῆς ἀνώτερης βιολογικῆς ἠθικῆς. Γιατί εἶδε τότες ὀλοφάνερα ἡ Ἀνθρωπότητα πῶς μόλις ἀποκαταστήθηκε στὸ δίκιο του ἕνα εἶδος ἀνθρώπων, μὲ τὸ νὰ διατηρηθῇ ἡ κακούργα αὐτὴ ἀρχὴ τῆς ἰδιοκτησίας ἀμέσως τὴν ἐπομένην τοῦ ἐπαναστατικοῦ θριάμβου τ' ἄλλα ἀνθρώπινα εἶδη βρεθήκανε δεμένα μὲ καινούργιες ἀλυσσίδες, πρὸ φριχτῆς καὶ πρὸ ἀνυπόφορης κ' ἀπ' τὶς προεπαναστατικῆς. Θὰ μπορούσε ποτέ νὰναπτηχθῇ τὸ φοβερὸ αὐτὸ τέρας τοῦ ἀστικισμοῦ, ἡ νέα αὐτὴ φαραωνικὴ πληγὴ τῶν συγχρόνων κοινωνιῶν, ἡ συνοργάνωση τούτη τῶν ψεύτικων ἀξιών ποῦ ὑποβάλλει καὶ ἐπιβάλλει τὸν Κρατικὸν ἀπολυταρχισμόν, ἂν ἡ ἰδεολογία τοῦ θεϊκοῦ συγγραφέα τοῦ «Κοινωνικοῦ Συμβολαίου» ἐφαρμόζταν στὴν εὐρύτερη ἐρμηνευτικὴ οὐσιαστικὴ τῆς; Ὅχι, θέβαια. Καὶ ποῦ ἄλλου ν' ἀποδοθῇ τ' ἐπι ἡ

ρομφαία τοῦ Μεγάλου Ἐλευθερωτῆ Ἀυτοκράτορα καρφωμένη τόσο γερὰ καὶ τόσο ἰσόροστα στὸ κέντρο τῆς ἐθνικοπολιτικῆς ζωῆς τοῦ τότε Κόσμου ἀνατῆχτηκε σὰν κεραικὸς τῆς Ρέας καὶ τὸν ἔκαψε μαζί μὲ τὶς θαυμασιᾶς ἀπολυταρχικῆς ἐνεργειᾶς του; Στὴν ἴδια αἰτία. Ἡ Γῆς ὀργίστηκεν ἀπ' τὸ φανάρισμα τῆς πολιτικοῦ καὶ πολιτειακοῦ λυτρωμοῦ τῶν ἐθνῶν καὶ μίλησε σ' ὅσους εἶχανε καρδιά ζεστὴ καὶ διάνοια ἀπονήρευτη τὸ λόγο τὸν ἀναίτιον τῆς βιολογικῆς ἀλήθειας. Λεύτερη πρῶτ' ἀπ' ὅλα ἡ γῆς, λεύτερες πρῶτ' ἀπ' ὅλα οἱ πλουτοπαραγωγικῆς δυναμικότητες τῆς λεύτερα πρῶτ' ἀπ' ὅλα τὰ μέσα τοῦ ἀτομικοῦ κ' ὕστερα συνολικοῦ ἀφελεισμοῦ. Ἰσότητι, κ' ὕστερα Ἀδερφοσύνη κ' ὡς ἔρθη τούτη ἄς ἔρθη κ' ἡ ὀργανικὴ ἀπολύτρωση τῶν Κοινωνιῶν.

Αὐτὴ εἶνε πολυγυρεμένη Ἀλήθεια. Αὐτὸ εἶνε τὸ μέγα βάθος τῆς ροῆς τῶν ἀνθρωπίνων. Αὐτοῦ στυλώθηκαν ἀκατέχοντες τὴν ἀνατολὴν τόσα μάτια θεϊκῶν ἐνειροπόλων ποῦ νόσταξαν σὲ τραγικὴ λίπη ἀπάνω σ' ἀξεδιάλυτα θάμνη τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Ἐδῶ στέκει ὁ τελειοποιητικός κάματος τοῦ ἀνθρώπου.

Γιατί πῶς ἄλλως θὰ ξαναγυρῆσῃ στὴ χαμένη θρυλικὴ παράδεισο τῶν φυσικῶν ἀναλογιῶν, ἔξω καὶ μακριὰ ἀπ' τὴν κοινωνικὴν ἀντινομία; Πρέπει νὰ πάρῃ πρῶτα τ' ἀνθρώπινο φυσικὸ τὸ πρωτόπλαστο, τὸ μπισμένο στὸ γενικὸ ρυθμὸ τῆς πολυμορφῆς καὶ μυρισούστατης μὰ οὐσιαστικὰ ἐνιαίας πραγματικότητας τὰ δικαιώματα του κ' ὕστερα — μὰ τότες μονάχα — θὰ κινήθῃ αὐτόβουλα τὸν κύκλο τῆς ἀτομικότητας του, τὴν ἐναρμόνιση του δηλαδὴ πρὸς τὴ φυσικὴ περιγυρία, τὴν τροφὴν Γῆς καὶ τὴ μεγάλη Πλάση. Κι' ὡς γίνῃ καὶ τοῦτο τότες μὲ τὴν ἀλάφειτη μέθοδο τῆς ἐξελικτικῆς προσαρμογῆς θὰ ἱκανοποιηθῇ καὶ τὸ ἐπίκτητο τὸ ἄλλο ἀνθρώπινο φυσικὸ, τὸ θετὸ ποῦ πρωτοδοκίμασε τὰ τίμα ρίγη τῆς συνολικῆς σκοπιμότητας καὶ μορφώθηκε — στὴν ἀγνήν ἀπαρχὴ πάντα — τὸ πολιτικὸ καὶ κοινωνικὸ φυσικὸ.

Δὲν εἶν' αὐτὰ οὐτοπίες, οὔτε ἐπιθυμίαι κολασίμης ἀδικίας. Εἶνε ἡ οὐσία τῆς ζωῆς, εἶνε ἡ ἐσωτερικότητα τοῦ Κοινωνικοῦ Προβλήματος, ποῦ εἶνε πρῶτ' ἀπ' ὅλα τὸ φοβερὸ πρόβλημα τοῦ ἀνθρώπινου προορισμοῦ.

Πῶς νὰ σωθῇ ὁ ἀνθρώπος ἀπ' τοὺς θεσμούς; Οἱ θεσμοὶ κοιμοῦνται σ' ὕπνον ἀξυπνητον, ὕπνο θανάτου, ὅταν ἡ ἰδιοκτησία συγκεντρώνει τὶς ἀνθρώπινες ζωτικότητες — ἡ πολυμορφὴ καὶ μυρισούστατη κοινωνικὴ ἰδιοκτησία — γύρω ἀπ' τὴ μαγανευτικὴ δύναμη της. Γιατὸ φαίνεται ὀλοφάνερα πῶς οἱ θεσμοὶ δὲν εἶνε τίποτ' ἄλλο ἀπὸ τὴν ἐξέλιξη καὶ τὸν καταμερισμὸ πρὸς μύριες στρατές τῆς πρωτεϊκῆς πλάνης. Αὐτὴ δὲν εἶνε ἡ ἀναλλοίωτη συναύση τῶν ἀγνῶν συνειδήσεων, τῶν ἀσυγγεφασίων διανοιῶν, τῶν λευκῶν ψυχῶν ποῦ δὲν τὶς κούρασε τελειωτικὰ τὸ τραγικὸ καὶ μάταιο μισόφωτο τῆς κοινωνικῆς καταντίας; Καὶ ποτέ; οἱ θεσμοὶ δὲν θ' ἀλλοιοφορμίσουν καὶ καὶ δὲ θὰ βγάλουν ἀπὸ μέσα τους τὸ ζῶφο τῆς ἀνήθικης πνευματικότητας, ὡς ἀρμόζει στὴν ἀνθρώπινη μοίρα, ὥσπου θὰ στέκεται ὀρθὴ σὲ πόδια τῆς ἡμαρτωλῆς παράδοσης. Καὶ ποτέ, ὥσπου μέγαν τὰ πολιτικὰ καὶ κοινωνικὰ καθεστῶτα ἔτσι ὅπως ἐπιμένουν νὰ διατηρηθοῦν, οἱ θεσμοὶ δὲ θὰ πάρουν, ὡς ἀρμόζει, τὴ θέση τους στὴν ἡθιολογικὴν ἐνεργεια τῆς Ἰδέας ἀπάνω στὴν ἠλ.

Κι' έτσι η Κοινωνία θάνε πάντα στάδιο ταυρομαχιών όπου τὰ συμφέροντα και τ' αντισημέροντα θά καινε στη λάβα τους τη θείαν ουσία της ζωής. Η συνολική ενεργητικότητα θ' αντίστέκεται με την προστασία των θεσμών στους νόμους των πνευματικών σκοπιμότητων της ζωής κ' η ατομική δραστηριότητα — η αντισταμένη αυτή όλων των ζωτικότητων τοῦ ἀνθρώπου φυσικοῦ — θά διαβίβεται καθημερνά και με τον καιρό, την επίκτητη μανία, τη θανασιότητα της κοινωνικής και κρατικής ηθικής θά πυρογώνεται σε μιάν ιδεατή δυναμικότητα — το Κεφάλαιο.

Αυτό ἀκριβώς και πού έγινε. Κ' έτσι η Γης, η ενέργεια, ο ὀφελιμιστικός παλιός της, οι σκοπιμότητες ὅλης της συνολικής και ατομικής σταδιοδρομίας εἶνε σήμερα — σ' ὅλη τη νέαν ἐποχή της Ἱστορίας — ἕνα τεράστιο, ἄηχο ὄμιος, ἀνούσιο παντοδύναμο ὄμιος, ἰδεατοῦ κυριαρχικό ὄμιος Μηδέν — το Κεφάλαιο. Ἄν η Κοινωνική ζωή εἶνε σύνθεση καταβαλλομένων προσπαθειῶν γιά παραγωγικότητα εἰδαιμονιστική με πολέμορφη και πύρια σκοπιμότητα, τότε ποιά εἶνε η θέση του οὐσιαστικά κεντροῦ αὐτοῦ ἀποσκευασματικού ὄγκου στο μέσο των ἀδιάκόπων ἀνατάσεων του ἀνθρώπου γιά τή συντήρηση και προαγωγή της ζωής της δικής του και της συνολικής ζωής; Ὡ! η φυσική ἀντινομία!

III

Οἱ φυσικοί νόμοι δέχονται τέτοιες παραξενιές ; Γιατί νά τους δέχονται οἱ κοινωνικοί θεομοί; Ὡστε η κοινωνική ζωή δέν εἶνε προέκταση — παρ' ὅλη τη οοφιστική διαθεβαιώση της «μικρῆς Κοινωνιολογίας» — της φυσικής ζωής; Μά τότες ποῖο τὸ ἀπόλυτο δικαίωμα της ἀπάνω στον ἄνθρωπο; Γιατί νά δουλεύει αὐτός σιωπηρῶς στη βούληση των ἔργων των χειρῶν του; Γιατί νά προσκυνᾷ τὰ ψεύτικα εἶδωλα, τὰ χησιματα ἀντίς τὸ χρίστη ; Και δέν ἔχει καμμιά «ἠθικήν ἀξίαν» η ἀφύσικη δικαιολογία πῶς θυσιάζουμε στον κοινωνικό και πολιτικοκρατικό θεομό ἕνα μέρος των φυσικών μας δικαιωμάτων γιά νά θροδη τρόπος νά ἱκανοποιηθοῦν τὰλλα. Συνθηκολογία δηλαδή με την ὀργή του Προαροστή ἕστερ' ἀπ' τὰ βασανιστήρια και τον ἀξροτηριασμό ; Ὡ! πόσο ὁ θεωρητικός ἀλλοπρωσάλλισμός χαντάκωσε την ἀνθρώπινη ζωή!

Εἶνε ν' οἱ στοχασμοί τοῦτοι ὑστερογεννητοί ; Δέν εἶνε. Εἶνε τοῦτοι η πλούσια αἰσθαντική πείρα του κατατροφμένου ἀνθρώπινου φυσικοῦ κατὰ τους «κοινωνικούς αἰῶνες». Και στὰ χρόνια των καθαρῶν ἀναβούζει τὸ θεῖο νάμα της ἀπ' την ψυχή των τιμῶν ἀνθρώπων, ἐκείνων που θυμοῦνται η' ἀγλύκαντο καίμο την ἀριστοκρατικότητα της φυσικής καταγωγῆς τους. Τάποτεφλοτικά φρέγγη του «Κοινωνικοῦ Πολιτισμοῦ» με τις χαρές, τις ἠδονές, τις εὐκολίες και τὸ ραχάτι του γιά τους λίγους, τη σκληρή βαργεσισία την ἀλύσιμη βιωτική φροντίδα, την ἀγιάτρευτη πίκρια του γιά τους πολλούς, μπορεί νά σκοτίσαν τη θαυμαστήν ἀνθρώπινη ψυχικότητα, μά τις φωνές τ' ἀνθρώπινου φυσικοῦ πού μένουν ὄξω ἀπὸ κάθε «ἱστορική συνείδηση» δέ μπορούν νά τις συμπνίξουν μά κατορθώνουν πάντα σάν ἔσθη τὸ πλήρωμα του χρόνου — πότε ἔρχεται ἀναπάντεχα, πότε σάν ὄριμος μόχθος — νά ξεπετιῶνται φλόγες καθαρτηρίες στο σκοτεινὸ ἄπειρο πού κυκλῶνει τη μοῖρα «της κοινωνικής ζωής.»

Τὰ Καθεστῶτα βέβαια τότες ἀντιμάχονται τις φωνές του φυσικοῦ. Τὸ Κράτος, δ ἄγγελος φύλακας τους,

στην ἐποχή μας προπάντων ὁπότε πήρε πύρια συνείδηση της ἀνηθικότητας και της βίας του, ρίχνει στίς ψυχές τὸ ζόφο του δέους. Και φροντίζει με πειστικότητα και φιλοτιμία ἠθικώτερης σκοπιμότητας νά ξετινάξη τις φωτεινές ψυχάλες ἀπ' τὰ ματόκλαδα. Κ' ἔγκαιρα βάζεται νά ούση με την ἠθικοθροσκυετική παράδοση του, με την ἀπολυτρωτική προσπάθειά του, με τὸ γαλβάνισμα των ποταπότερων ἐνοστικτων του «κοινωνικοῦ ἀνθρώπινου φυσικοῦ» και πότε — εἶνε η προσηνχότερη περίπτωση — με την ἐπιβολή των ἀλλοπρωσάλλων μεθόδων του η με την ἐμφάνιση μιᾶς πνευματικής τελειότητας των ἀνώτερων και κατώτερων συνθέσεων του, τις φλόγες τοῦτες της σωτηρίας. Κι' η «κοινωνική ἀρετή» τότε θροσκολακιάζει.

Μά πάντα κρύβεται — κρυβόταν πάντα — κάτω ἀπὸ κάθε σχέση του ἀνθρώπου με τὸ Κράτος και την Κοινωνία τὸ σύνθετο θεῖκο ρῶτημα: Τί εἶνε η Κοινωνία που προστατεύεται ἀπὸ τὸ Κράτος; Εἶνε ὁ ἀνθρώπος παιδί της φυσικής μοῖρας του η ἀποπαιδί της κοινωνικής του κατάντιας; Γι' αὐτὸ πάντα στὰ χρόνια των μεγάλων καθαρῶν — χρόνια τέτοια ἦταν οἱ αἰῶνες που ἀκολούθησαν την Ἀναγέννηση — η ζωή κήρυξεν ἀμείλιχη τὰ δικαιώματά της και γι' αὐτὸ πάντα στίς τέτοιες ὄρες ἦρθεν η πρώτη τσεκουριά ἀπ' τ' ἀλάθευτα χέρια της ζωής στο κεφάλι του Κράτους. Και γι' αὐτὸ πάντα στὰ θεμέλια «του Κοινωνικοῦ Οἰκοδομήματος» οὔρλιαξαν σὰ στοιχεῖα ἀγνιστικών δλέθρων οἱ ριζοσπαστικές φούριες.

Ἐμεῖς στη μελέτη τούτη περιοριζόμεθα στο ψυχοδιανοητικό διάγραμμα της νέας ἐποχῆς, της ἐποχῆς μας. Τη νοιάθουμε σάν ἀπολυτρωμένη και σὰ σταθμὸ χωριστό στην τελειοποιητική προσπάθεια της σταδιοδρομίας της ἀνθρωπότητας. Και διατυπώνουμε τὰ συνεισθήματα και παρουσιάζουμε τὸν ἀκομιᾶτιστον ἀντίλογο του τιτανικοῦ παλμοῦ της ἀνθρώπινης ζωής ἕστερ' ἀπ' τὸ θαῦμα της Ἀναγέννησης. Γιατὸ τὸρα θέλουμε νά φαίνεται ὀλοκάθαρα πῶς η Γαλλική Ἐπαναστάση δείχνει ὅλα τὰ ὑπὲρ και ὅλα τὰ κατὰ των γενικών ἀπόψεων του Κοινωνικοῦ Προβλήματος ὅπως τὸ κτύταξεν η ἐποχή μας. Χρειάζεται ὄμως ἀπαραίτητα τ' ἀκομπανιαμένο της ἱστοριολογικής γνώσης. Οἱ γραμμές τοῦτες πιστεύουμε πῶς τὸ ἀναδίνουν ἄν δέν τὸ καταγράφουν με νότες χτυπητές και φανερές. Οἱ λεπτομερειακοὶ καταμερισμοὶ πιθανὸν νά γίνουν ἀντικείμενον ἄλλης μελέτης στο μέλλο. Γι' αὐτὸ τὸρα ὁ ἀναγνώστης των γραμμῶν αὐτῶν πρέπει σύντονα νά βάζη στο νοῦ του τὰ δεδομένα της ἱστορικής συνείδησης της ἐποχῆς μας.

(Ἐχει συνέχεια)

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ

Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Γράψαμε στο περασμένο φύλλο πῶς ὁ κ. Δαμβέρογης παίρνει τὸ Ἀριστεῖο. Δέν τὸ γράψαμε ἐπίτηδες. Ἔτσι μᾶς πληροφορήσαν. Ἐλπίζουμε τὰ μὴ παρεξηγήσει την ἀθῶα αὐτήεἰδηση ὁ σεβαστόςμας φίλος.

— Τὸ ἀθῶο ἐπίγραμμα πού τόσο ἐχόλιασε τὸν κ. Στρατήγη, ὥστε ν' ἀπειλεῖ πῶς θά κινητοποιήσει ὅλους τοὺς Σπετσιώτες κατὰ του «Νουμά», εἶναι τ' ἀκόλουθο :

Ἐρώτησα τὰ κύματα ἄν εἶν' αὐτὰ σωστὰ
πὺ εἶπαν στο Στρατήγη,
κ' ἐκεῖνα μ' ἀγριοκόταξαν και μ' ἔβαλαν μπροστὰ
Κ' ἐγὼ ὅπου φύγει φύγει.

ΓΚΑΙΤΕ

MINION

2—

II

Τότε βρισκόμαστε πάνω σ' ἄλογό του, με τὴ βαλίτσα του ἀπὸ πίσω, ζωογονημένον ἀπὸ τὸν καθαρόν ἀέρα καὶ τὴν κίνηση, τὴ σιγμὴ πὸ ἐπιησίαζε στὴν ὄρεινὴ χώρα, ὅπου εἶχε νὰ καγωνίσῃ γιὰ λογαριασμό τοῦ πατέρα του διάφορες ἐμπορικὲς δουλιές. Ἐπερονοῦσεν ἀργὰ τὴν χώρ' αὐτὴ τῶν βουνῶν καὶ τῶν κοιλάδων με τὴν αἴσθησιν πὸ δίνει ἢ ὑπέριστα εὐχαρίστηση. Βράχοι ἀπότοιμοι, νερά πὸ κελάριζαν, λόφοι σύδεντροι, γκρεμοὶ βαθιοὶ, οἱ πὸ διαφορετικὲς τοποθεσίαι παρουσιάζονταν γιὰ πρώτη φορὰ ἐμπρὸς του, ἂν καὶ τὰ ὄνειρα τῆς πρώτης του νιότης συχνὰ τὸν εἶχαν φέροι ἐκεῖ. Ἐνοιοῦσε τὸν ἑαυτοῦ τὸ ἰσχυρὸν εἶδος τοῦ θέαμα ἰσχυροῦ. Ἡ θύμησιν τῶν πόνων, πὸ εἶχεν ὑποφέρει, ἐχανόταν ἀπὸ τὸ πνεῦμά του γεμάτος γαλήνη, ἀπάγγελνε μ' ἔξωθεν μέρη ἀπὸ διάφορα ποιήματα πὸ τῶν ἡσυχῶν αὐτῶν τοπίων ἢ ὕψη τοῦ φερονε πλῆθος σὲ θρηνητικὸ του. Θυμόταν ἀκόμη μερικὰ κομμάτια ἀπὸ δικά του ποιήματα, πὸ τὰ ξανάλεγε με ἰκανοποίησιν ὅπως διόλου ξεχωριστὴ. Γεμίζοντας τὴ μοναξιά τοῦτη με πρόσωπα, πὸ εἶχαν ἀνακατευτὴ στὴν περασμένη ζωὴ του, συλλογιζόταν τὸ μέλλον καὶ τὰ περιστατικὰ πὸ τοῦ φέλαγεν αὐτὸ.

Ἀνθρωποὶ πὸ ἐρχόταν πίσω του, τὸν ἐχαιροῦσαν διὰ τὸν προσπερονοῦσαν, ἔπειτα ξακλουθοῦσαν βιασικὰ τὸ δρόμο τους σὲ βουνό, ἀνεβαίνοντας ἐν' ἀπότομο μονοπάτι. Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ἔκοβαν τὸ δρόμο τῶν στοχασμῶν του, μὰ χωρὶς νὰ προσέχουν σ' αὐτόν. Ὁμῶς νοστερ' ἀπὸ λίγη ὥρα κάποιος ταξιδιώτης, αὐτὸ μεταδοτικὸς ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἐκάνθησε θεληματικὰ τὸ βῆμα του ἐπάνω σὲ βῆμα τοῦ καβέλλῃ καὶ τοῦ ἐξήγησε τὴν αἰτία τῆς ἀσυνήθιστης αὐτῆς κίνησης.

— Ἀπόψε, εἶπε, παίζου μὴ μιὰ κωμῶδιαν σὲ τὸν Χόγγιτορφ μὴ ὅλοι οἱ ντόπιοι σπυραίνου ἐκεῖ γιὰ νὰ βρεθοῦνε στὴν παράσταση.

— Πῶς! ἐφώναξεν ὁ Βίλελμ, σὲ βουνὰ τοῦτα, πὸν τὰ νόμιζα τόσο ἔρημα, σὴ μέση τῶν ἀπείρητων αὐτῶν δασῶν, ἢ δραματικὴ τέχνη μπόρεσε ν' ἀνοίξῃ δρόμο καὶ νὰ χιτοῖ νὰβ! Κ' ἐνῶ ἤθελα νὰ χωριστῶ ἀπὸ τὸ καθεῖ, πὸν ἔχει σχέση με τὸ θέατρο, νὰ πὸν ἢ τύχη ἀναγκαστικὰ με ξαναφέρει σ' αὐτὸ τὴν πὸ ἀπροσδόκητη σιγμὴ!

— Θὰ ξαφνιστῆτε ἀκόμη περισσότερο, εἶπεν ὁ ταξιδιώτης, διὰ μάθετε ποιοὶ εἰν' οἱ ἠθοποιοί. Στὸν τόπο μας ἔχουμ' ἕνα μεγάλο ἐργοστάσιο, πὸν χρησιμοποιοῖ πολλοὺς ἐργάτες. Τ' ἀφεντικὸ, πὸν ζῆ σὰν νὰ πῶμε μακρὰ ἀπὸ κάθε κοινωνία, δὲν ἤξερε νὰ δώσῃ τὸ χειμῶνα σὲ ἐργάτες του καλλίτερον διασκέδαση παρὰ κἀνομιὰς τους νὰ πύζονε κωμῶδιες. Δὲ θέλει νὰ παίζου χαριὰ καὶ προσπαθεῖ νὰ τοὺς μορφῶν διασκεδάζοντάς τους. Ἐτοι περοῦν αὐτοὶ τὶς μεγάλες νύχτες, κ' ἐπειδὴ σήμερον ἔχει τὰ γενέθλιά του ἐκεῖνος, πὸν εἶνε γι' αὐτοὺς ὁ καλ-

λίτερος ἀφέντης, διοργάνωσαν γιὰ τιμὴν του μιὰ ἐκτακτὴ παράστασιν.

Ὁ Βίλελμ, κουβεντιάζοντας πάντα με τὸν ἄγνωστο, ἔφτιασε σὲ Χόγγιτορφ, ὅπου ἐσκόπευε νὰ περάσῃ τὴ νύχτα, καὶ δὲν ἄργησε νὰ ξεπεζένη ἐμπρὸς τὸ ἐργοστάσιο πὸν ὁ ἰδιοκτῆτης του ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς πελάτες καὶ τοὺς χροσφειλέτες τοῦ γέρο-Μάιστερ. Ὅταν ὁ νέος εἶπε τ' ὄνομά του, ὁ γέρος ἐφώναξε ξαφνισμένος:

— Πῶς! κύριε, εἴσασι ὁ γιὸς τοῦ ἔξουχου αὐτοῦ ἀνθρώπου, πὸν τοῦ χροσφιάω τόσο εὐγνωμοσύνη, καὶ κοντὰ σ' αὐτὴ καὶ χορήματα; Ὁ πατέρας σας ἐφάνηκε τόσο ἀπομονητικὸς, πὸν θὰ ἦμου ἀχάριστος ἂν δὲν τὸν ἐπλήρωσα με προθυμία. Ἐρχοσαστε ἀπάνω στὴν ὥρα.

Ἐφώναξε τὴ γυναῖκά του, πὸν κ' αὐτὴ τὸ νόμισ' εὐτυχία της νὰ ἰδῆ τὸ νέο Βίλελμ. Τὸν ἐβεβαίωσε πῶς ἔμοιαζε τοῦ πατέρα του καὶ τοῦ εἶπεν, διὰ λυπῆται παραπολὸν πὸν δὲν μποροῦσε νὰ τὸν φιλοξενήσῃ ἐξαιτίας τῶν οἱ ἐπισκέπτες πολλοὶ καὶ κρατοῦσαν ὅλα τὰ δωμάτια της.

Οἱ λογαριασμοὶ ἦταν καθαροὶ κ' ἐκανονίστηκαν ἀμέσως. Ὁ Βίλελμ ἔβαλε στὴν τσέπη του ἕνα κίλιντρο χρυσῶ νόμισματα κ' ἐχρήθηκε νὰ μποροῦσαν νὰ τέλιωναν ἔτσι εὐκόλα ὅλες οἱ δουλιές, πὸν ἦταν ἐπιφορτισμένος.

Ἡ ὥρα τῆς παράστασης ἐπλησίαζε· δὲν περιμέναν πὸν παρὰ τὸν ἐπιθεωρητὴ τῶν νερῶν καὶ τῶν δασῶν, πὸν ἦλθε τέλος με συνοδία μερικῶν φυλάκων καὶ τὸν ὑποδέχτηκαν με δείγματα μεγάλου σεβασμοῦ.

Ὅλοι τότες ἐπῆσαν στὴ σάλα τοῦ θεάτρου, πὸν ἦταν ἐγκαταστημένη σὲ μιὰν ἀπλόχωρη σιαραποθήκη, κολλητὰ στὸν κῆπο. Ἡ σάλα κ' ἢ σκηπὴ εἶχαν διασκευαστῆ με ἀξιοπαρατήρητη φιλοκαλία, τοῦλάχιστο με τρόπο ταίριαστὸ. Ἐνας ἀπὸ τοὺς σχεδιαστὲς τοῦ ἐργοστασίου, πὸν εἶχεν ἄλλοτε ἐργαστῆ σὲ θέατρο τῆς πρωτεύουσας, εἶχεν ἀναλάβει τὶς σκηνογραφίαις καὶ γιὰ τὴν περίστασιν ἐξωγράφισεν ἕνα δάσος, ἕνα δρόμο κ' ἕνα στίβον. Τὸ ἔργο παρμένο ἀπὸ τὸ δραματολόγιό κάποιον πλανόδιον φιάσων τὸ εἶχαν περικόψει σὲ μερικὲς μεριές καὶ τὲ εἶχαν τροποποιήσει γιὰ νὰ τὸ ταίριασουν στὴ θέσιν καὶ τὸ ἰσχυρὸν τῶν ἠθοποιῶν. Τέτοιο, ὅπως ἦταν, ἐκινῶσε τὸ ἐνδιαφέρον κ' ἢ πλοκή του ἔδινεν ἀφορμὴ γιὰ κωμικὲς περιπέτειες.

Ἦταν τὸ πρῶτο ἔργο, πὸν ἐβλεπεν ὁ Βίλελμ ὕστερ' ἀπὸ πολὺ καιρὸ καὶ δὲν ἔλειψε νὰ τοῦ γεννήσῃ στοχασμοὺς. Δὲ θὰ τοῦ ἦτανε δύσκολο ν' ἀλλάξῃ πολλὰς σκηπὴς γιὰ νὰ δώσῃ σὲ σύνολο περισσότερη πρωτοτυπία. Ὅσο γιὰ τοὺς ἠθοποιοὺς ἐνοιωθε κάθε σιγμὴ τὴν ἐπιθυμία νὰ τοὺς δῆν συμβολὲς κ' ἔλεγε μόνος του, πῶς δὲ θὰ ἦταν ἀδύναστο νὰ τοὺς κάμῃ πὸν ἐπιδέξιοις.

Τινάχτηκε μέσῃ σὲς οἰωνηλὲς αὐτὲς παρατήρησές του ἀπὸ κάποιον πικρὸ σύννεφο καπνοῦ, πὸν τὸν ἀνάγκασε νὰ βῆξῃ. Ὁ ἐπιθεωρητὴς ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς παράστασης εἶχεν ἀνάψει τὸ τομποῦκί του καὶ σιγά-σιγά κ' οἱ ἄλλοι θεατῆς, ἀκολουθώντας τὸν παράδειμά του, ἐπῆσαν τὴν ἴδια ἐλευθερία. Τὰ σκυλιὰ τοῦ σπουδαίου τοῦτου προσώπου ἐκάμανε με τὴν σιγὰν τοὺς διάμεσα πολὺ λίγο εὐχάριστα. Ἡ ἀλή-

θεια εἶνε, ὅτι τὰ εἶχαν ἀφίσει ἔξω· μὰ γλήγορα βρῆκαν κάποια πίσω πόρτα κι ὤρμησαν στὴ σκηνή. ἔπειτα, πηδώντας μ' ἕνα σάλιο ἀποκάνω ἀπὸ τὴν ὀρχήστρα, ἐπῆγαν νὰ ομιξοῦν τὸν ἀρέντη τους, καθισμένο στὴν πρώτη σειρά τῆς πλατείας.

Ἦσαν ἀπὸ τὴν παράσταση ἔγιναν ἕνα εἶδος ἀποθέωση. Ἐπάνω σ' ἕνα ἀνάβαθρο ἦτανε στημένη ἡ προτομή τοῦ ἀρεντικοῦ, στεφανωμένη μὲ λουλούδια. Ὁλος ὁ θίασος ἐπῆγε νὰ ὑποκλιθῆ μὲ σεβασμὸ ἐμπρὸς σ' ὁμοίωμα τοῦ ἐργοστασιαρχοῦ καὶ τὸ πῦρ μικρὸ ἀπὸ τὰ παιδιά, γινόμενο κάταστρα, ἀπάγγειλε μιὰ προσφώνηση σὲ στίχους πὸν συγκίνησε, ὡς πὸν νὰ κλάρουν, ὅλη τὴν οἰκογένεια καὶ τὸν ἀιτωροῦ τῆ μαῖ, ἐπειδὴ ἡ συγκινητικὴ αὐτὴ σκηνὴ τοῦ θέμισε τὸ γιό του, πὸν τὸν εἶχε χάσει σὲ μικρὴ ἡλικία. Κ' εἶται ἐτέλειωσε ἡ παράσταση κι' ὁ Βίλεμ δὲν μπόρεσε νὰ κρατηθῆ καὶ νὰ μὴν ἀνέβῃ στὴ σκηνὴ γιὰ νὰ συγχαρῆ τοὺς ἠθοποιούς καὶ νὰ τοὺς εἰπῆ μερικὲς γυνῆδες του.

Οἱ ἄλλες δουλιές, πὸν εἶχε νὰ κανονίσῃ οἱ τοὺς λίγο ἢ πολὺ σημαντικούς τόπους τοῦ βουνοῦ, δὲν ἐτέλειωσαν πὸν ἄνω, ὅπως ἴθιλε· βροθήκανε μερικὸι, πὸν τότε δεχτήκανε βάρσαρα κι' ἄλλοι ἀνήσθησαν ξαδιάντροπα τὸ χροῖός τους. Σύμφωνοι μὲ τὶς ὁδηγίες του ἐχρηστάθηκε κάμποσους ἀπ' αὐτοὺς νὰ τοὺς ἐγκαλέσῃ, νὰ πάρῃ δισηγόρο, νὰ παρουσιάσῃ ὁ ἴδιος στὸ δικαστήριον καὶ νὰ κάμῃ τὰ ἐνοχλητικὰ διαδύματα, τὰ συνηθισμένα σὲ τέτοια περίσταση. Δὲν εἶχε πιά τύχη μὲ τοὺς ἀνθρώπους, πὸν ἤθελαν νὰ φαίνονται ὑποχρεωτικοὶ ἀπέναντί του. Δὲ βρῆκε παρὰ λιγοστοὺς πὸν ἐπροθυμοποιήσανε νὰ τοῦ δώσουν καμιά πληροφορία χρησίμη ἢ νὰ τοῦ διευκολύνουνε καινούριες ἐμπορικὲς σχέσεις. Γιὰ νὰ μεγαλώσῃ ἡ πλῆξη του ὁ καιρὸς γύρισε στὴ βροχὴ κι' ἐπειδὴ ἦτανε σχεδὸν ἀδύνατο νὰ ταξιδεῖ καβάλλα μ' αὐτοὺς τοὺς ὄρους, εὐχαρίστησε τὸ θεὸ, σὰν ἐπληροίωσε στὸ ἴσιωμα. Σὲ λίγο εἶδε στὴ ρίζα τοῦ βουνοῦ, σὲ μιὰ καρπερὴ πεδιάδα, πὸν ἀπλωνότανε στὶς ἄκρες κάποιου γαληνεμένου ποταμοῦ μιὰ ὁμορφὴ μικρὴ πολιτεία. Νὰ πῶμε τὴν Ἀλήθεια, δὲν εἶχε νὰ ἰδῆ ἐκεῖ κανένα πελάτη, μὰ ἔσπαξε τὴν περίστασιν αὐτὴ νὰ σταματήσῃ ἐκεῖ κ' ἦτανε διὰ ἡμέρας γιὰ νὰ ξεκουραστῆ λίγο καὶ νάρψῃ καὶ τῆλόγ' του νὰ ξαποσιάσῃ, πὸν εἶχε ὑποφέρει πολὺ ἀπὸ τὶς κακοδρομίες.

III

Ἔσταμάτισε στὴν πλατεῖα τῆς ἀγορᾶς, ἐμπρὸς σ' ἕνα ξενοδοχεῖο, ὅπου ἐκνοιαροχοῦσε μερὴν χαρὰ ἢ καλλιτέρα μεγάλη ζωρότητα. Πολυάριθμοι θίασοι ἀπὸ θεατρῖνους ξενομερίτες, σκοινοβάτες, ἀκροβάτες, ταχυδαχτυλογοῦς, πὸν τοὺς συνώδειε καὶ κάποιοι ἡρακιῆς, εἶχαν κατέβῃ ἐκεῖ μὲ τὰ νυραιοκοπαῖδια τους κ' ἐνῶ ἐδοκίμαζαν τὴν παράσταση, πὸν θῆσαν ἐμπρὸς στὸ κοινὸ, ἐκάνανε θόρυβο, πὸν ξεκοίτανε. Πότε μαλώνανε μὲ τὸν ξενοδόχο, πότε φιλονεικοῦσαν ἀναμεταξύ τους ἢ ξεσοῦσαν σὲ ὑπερβολικὴ εὐθυμία, πὸν ἀνυπόφορη κι' ἀπὸ τὶς φιλονεικίαις τους. Μὴ ξέροντας ἂν πρέπη νὰ μῆν' ἐνδὲ ἢ νὰ γύρῃ, ὁ Βίλεμ ἐσπεκόταν ἀναποφάσιτος ἐμπρὸς στὴ θύρα κοιτάζοντας τοὺς ἐργάτες, πὸν ἔσπηναν κάποια σκαλωσιὰ στὴν πλατεῖα.

Μιὰ κοπέλλα πὸν ἐπουλοῦσε τριαντάφυλλα κι' ἄλ-

λα λουλούδια, τοῦ παρουσίασε τὸ πανέρι τῆς· ἀγόρασαν ἕνα ὁμορφὸ μπουκέτο, ἔπειτα, ἐπειδὴ δὲν ἴσθισκε τῆς ἀρεσκιάς του, τὸ χάλασε καὶ διασκοδάει νὰ τὸ ξαναδέσῃ μὲ περισσότερη φιλοκαλία. Μηχανικὰ, ἐνῶ ἐκοίταξε τὸ ἔργο του, ἐπῆγε μέσα στὸ ξενοδοχεῖο καὶ στὴν πρόκληση τοῦ ξενοδόχου, ἀποφάσισε νὰ μείνῃ ἐκεῖ. Καθὼς ἀνέβαινε τὴ σκάλα γιὰ νὰ πᾶ στὸ δωμάτιό του, συνιπᾶν, σὲ ἕνα κοριτσάκι, πὸν κατέβαινε πηδώντας. Τὸ ἀλλόκοτο τοῦ παιδιοῦ αὐτοῦ ἐτράβηξε τὴν προσοχὴ του. Ἐφοροῦσαν ἕνα μεταξωτὸ φόρεμα πολὺ κοινὸ μὲ τὰ σιρῖκια κομμένα ἀλλὰ ἰσπανικὰ. Τὸ σιρῖ φόρεμα ἔσφιγγε τὸ λιγνὸ καὶ λιγερὸ κομμὶ του· ἕνα μικρὸ κεντημένο μὲ κοφτὸ κέντημα, ἄγινε νὰ διακριεῖται τὸ ἀδύνατο μὰ χαριτωμένο σῶμά του καὶ μαῦρα μακρὰ μαλλιά, σγουρὰ καὶ πλεγμένα σὲ μπούκλες, ἐπλαισιώναν τὸ ἐκφραστικὸ πρόσωπό του μὲ γομφικότητα. Ὁ Βίλεμ ἐκοίταξε τὴν ἐμφάνισιν αὐτὴ ξαφρισμένος καὶ χωρὶς νὰ κοιταλαβαῖν καλὰ-καλὰ ἂν ἦταν ἀγόρι ἢ κορίτσι. Ἔσταμάτισε τὸ παιδί τὴ στιγμὴ, πὸν περνοῦσε δίπλα του, καὶ τὸ ρώτησε τίνος εἶνε, ἂν καὶ τοῦ ἦταν εὐκόλο νὰ ἰδῆ ὅτι ἀποτελοῦσε μέρος τοῦ θίασου τῶν ἀκροβάτων καὶ τῶν χορευτῶν. Μὲ τὰ μαῦρα καὶ διαπεραστὰ μάτια του ἐκεῖνο τὸν ἐκοίταξε μιὰ στιγμὴ, ἔπειτα ἔφυγε κατὰ τὴν κουζίνα δίχως ν' ἀποκριθῆ.

Ὅταν ἔφτασε στὸ κεφαλόκαλο, βρῆκε σὲ μιὰ μεγάλη σάλα δυὸ ἀνθρώπους, πὸν ἔπαιζαν σπαθί. Ὁ ἕνας τους ἦταν ἀπὸ τοὺς ξένους, πὸν ἔμεναν στὸ ξενοδοχεῖον· ὁ ἄλλος εἶχε ἔξωτερικὸ πῦρ ἐγγενικό. Ὁ Βίλεμ ἔσταμάτισε λίγες στιγμὲς γιὰ νὰ παρακολουθήσῃ τὸ παίγνίδι τους. Σὲ λίγο ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς δυὸ μονομάχους, πὸν εἶχε βαθεῖο μαῦρ γενειάδα, παρατήθηκε κι' ὁ δεύτερος παρουσίασε πολὺ εὐγενικὰ τὸ σπαθί στὸ νέο Μάιστερ.

— Ἄν θέλετε, εἶπεν ἐκεῖνος, νὰ δώστε ἕνα μάθημα σ' ἕνα μαθητὴ, θὰ εὐχαριστηθῶ πολὺ νὰ κάμω μερικὰ πάσσα μαζί σας.

Διασταύρωσαν τὰ σπαθιά κι' ὁ ξένος, ἂν κ' ἦτανε δυνατώτερος ἀπὸ τὸ Βίλεμ, εἶχε τὴν εὐγένεια νὰ τοῦ εἰπῆ, ὅτι στὴν ξιφασκία ὅλο τὸ πᾶν εἶνε ἡ συνήθεια. Ἐξακολούθησαν τὴ συνομιλία τους κι' ὁ ξένος ἔκαμε γνωστὸ στὸ συνομιλητὴ του, ὅτι τὸν ἐλέγανε Λαέρτη κι' ὅτι εἶχε ἔλθει στὴ γιορτὴ τοῦ μέρους αὐτοῦ γιὰ νὰ διασκοδάσῃ. Ἀλλὰ μὲς εἶχαν εἰπεῖ μερικὰ λόγια, διακόπηκαν ἀπὸ τὸ θόρυβο τοῦ σαρδαλοῦ θίασου, πὸν ἔβραινεν ἀπὸ τὸ ξενοδοχεῖο γιὰ νὰ περᾶσ' ἀνάμφο' ἀπὸ τὴν πολιτεία ν' ἀναγγεῖλῃ τὴν παράσταση καὶ νὰ κεντήσῃ τὴν περιέργειαν τῶν χάρηδων. Μπροστὰ-μπροστὰ ἐπῆγινεν ἕνας τουμπανιστῆς, πὸν τὸν ἀκολουθοῦσαν ὁ ἱμπρεζάριος καβάλλα καὶ πίσω ἀπὸ τοῦτον, ἐπάνω σ' ἕνα ἄλλο ψωράλογο, μιὰ χορεύτρια κρατῶντας ἐμπρὸς τῆς ἕνα παιδί στολισμένο μὲ κορδέλλες καὶ μὲ χρυσόχαρτα. Οἱ ἄλλοι ἐρχόνταν πεζοὶ φέρνοντας ἀπάνω στοὺς ὤμους τους σ' ἐπικίνδυνες στάσεις τὰ παιδιά τοῦ θίασου· τὸ παράξενον κοριτσάκι μὲ τὰ μαῦρα μαλλιά ἐτράβηξε πάλι τὴν προσοχὴ τοῦ Βίλεμ. Ὁ παλιότσος ἐγύριζε μὲς στὸ πικρὸ πλῆθος καὶ μὲ χοιροαστεῖα κινήματα ἐμοίραζε προγράμματα καὶ ξυλιῆς, συνοδεύοντας τες καὶ μὲ χωρατὰ ἀρκετὰ γιὰ τὴν ἀντίληψη ὄλων τῶν πνευμάτων, ὅ-

σιε νὰ νιώσουν τὴν ἐπιθυμία νὰ γνωριστοῦν πὺ σιενὰ μ' αὐτόν. Τὰ προγράμματα ἦταν νπωμένα μὲ γράμματα χιτυπηὰ καὶ διαλαλοῦσαν τὶς διάφορες ἰκανότητες τοῦ θιάσου καὶ ξεχωριστὰ τοῦ κ. Νάρκισσου καὶ τῆς δεσποινίδας Διατριφέντης· οἱ δὲ διασημότητες σπὸν εἶχαν τὴν πονηριά νὰ κρυφτοῦν ἀπὸ τὰ μάτια τοῦ κόσμου καὶ νὰ μὴ παρουσιαστοῦν σὴ συνοδία γιὰ νὰ γεννήσουν ἀργότερα τὸ ἐνδιαφέρον καὶ νὰ ἐρεθίσουν περισσότερο τὴ γενικὴ περιέργεια.

Κατὰ τὸ ἀπόγιομα ἢ σκαλωσιὰ εἶχε σιηθῆ. Ἐνῶσιον τὸ βράδος τῆς παράγκας μὲ ζωγραφιστὰ χαρτιά. Ἐβαλαν τὸ ἐφαλιτήριο, ἐστερέωσαν τὸ σκονί, ἐτένωσαν τὸ δυσκολόλυγιστο σύρμα ἐπάνω στὰ καθάλαττα του. Σιγὰ-σιγὰ ἢ πλατεῖα ἐγέμιζε. Τὸ πλῆθος ἦτανε σὺ μεγαλείτερο μέρος του ἀπὸ ἀνθρώπους τοῦ λαοῦ· μὰ τὰ παράθυρα ἦτανε γεμάτα ἀπὸ καλὸ κόσμο.

Ὁ παλιόσος προετοίμασε τὴ συγκέντρωση μὲ μερικὲς ἀπὸ τὶς φάρες του, πὺ προκαλοῦν πάντα τὴν ἰαρότητα καὶ προδιαθέτουν καλόγνωμα τὸ κοινὸ.

Μερικὰ παιδιὰ, πὺ τὰ ξεκλειδωμένα σώματά τους ἔκαναν τὰ πὺ παράξενα κουλουριάματα ἐναγκάσανε τοὺς θεατὲς νὰ βγάλουνε φωνὴ θαιναμοῦ καὶ τρέμον. Ὁ Βίλεμ δὲ μπόρεσε γὰ μὴ δοκιμάσῃ ζωρὴ συμπίεση, διὰ εἶδε τὸ μικρὸ κοριτσάκι, πὺ τὸ εἶχε πρὶν παρατηρήσει, ν' ἀγωνίζεται, κὶ αὐτὸ ἀκόμη, νὰ παίρνῃ τὶς πὺ παράξενες πόξες. Σὲ λίγο οἱ ἀκροβάτες ἀρχίσανε νὰ πηδοῦνε, νὰ κάνουν κουτρουβάλες, σὴν ἀρχὴ ἕνας-ἕνας, ὕστερις ὁ ἕνας κατόπι τὸν ἄλλο καὶ τέλος ἔλοι μαζί, σιριγογυρίζοντας ἐπάνω σὺ ἕνα πόδι, πηδῶντα, κατακαυλῶντας ἐμπρὸς κὶ ὀπίσω. Βροστή ἀπὸ χειροκροτήματα καὶ ζήτω ἐξέσπασε ἀπὸ ὄλο τὸ ἀκροατήριον.

Ἡ προσοχὴ ὕστερα σιράφηκε σ' ἕνα ἄλλο θέαμα. Τὰ παιδιὰ, τὸ ἕνα κατόπι τὸ ἄλλο, ὠρμίζανε σὺ σύρμα, πρῶτα τὰ μικρότερα γιὰ νὰ μακοῖνον τὴν παράσταση καὶ νὰ κάμουν νὰ φανοῦν περισσότερο οἱ δυσκολίες τῆς τέχνης. Μερικοὶ ἄντρες καὶ λίγα κορίτσια ἐδώκανε μὲ τὴ σειρά τους δείγμα ἰκανοποιητικῆς εὐκινησίας, μὰ τοῦτο δὲν ἦταν ἀκόμη μήτε ὁ κ. Νάρκισσος, μήτε ἢ δεσποινίδα Διατριφέντη.

(Ἐχει συνέχεια)

(Μετάφραση ΗΛ. Π. Β.)

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

Σὲ Μεγαλοφυῆ

Τῶβρες ἐσὺ τὸ μυσικὸ τῆς μεγαλοφυΐας.
κάθεσαι λὲς μονάχος σου : Δὲν εἶμαι νέος Σαῖξπηρος;
δὲν εἶμαι ἀκόμη Ἐλβέταιος, Ρουσσὸ καὶ Βεκαρίας;
Ὅμως κὶ αὐτοὶ τί ἀξίζονε μπροστὰ μου, ἀφοῦ εἶμαι ὁ Σπῦρος;
Κ' ἔτσι, σὺν ἴδιο ἑαυτὸν ἰκανοποιημένος,
φονάζεις : βγήκα νοῦς σὺν Γραι-μεγάλος-κῶν τὸ γένος.

Στὸν ἴδιο

Θαορεῖς πὺς εἶσαι Κάλλερον καὶ Γκαῖτε καὶ Σαῖξπηρος,
γιατὶ συγγράφεις δράματα καὶ λέγεται καὶ... Σπῦρος.

Ἡ μέρα τῆς κρήνης.

Μαζεύνη κ' ἢ ἐπιτροπή. Τοῦ πνεύματος τί βράχος!
Σουρῆς, Δροσίνης, Ἄγγινος, Πολέμης, πάτερ Βλάχος.
Ὁ πονηρὸς Σενόπουλος μεγάλ' εἶχε ὑποψία
κ' ἐτοίμαζε τὸ ῥόλο του γιὰ τὴ λιποψυγία.
Μὰ ὁ Στρατήγης; βέβαιος αὐτὸς γιὰ τῆριστεῖο
ἐτραταίρωνε τοὺς φίλους του σὺ ζαχαροπλαστεῖο.

ΠΙΚΡΑΓΚΑΘΗΣ

ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΜΑΝΤΙΝΑΔΕΣ

Τὶ ν ἐρωτὰ σου σὴν καρδιά τὸν ἔχω κλειδομένο.
Κὶ ἂν τότε τάξῃς ἄλλουνοῦ τοῦ τάσσεις πρῶτα ξένο.

Ὡς καὶ τὰ παραθύρια σου κ' ἐκεῖνα μὲ γρυνιοῦνε
Κὶ ὄντας γυρῖσω νὰ τὰ ἰδῶ χωρὶς ἀγέρα κλειδοῦνε.

Παραπονιοῦμαι σου πολλὰ, μᾶζω το γῶ τὸ δίκη,
Γιατ' εἶνε τὰχειλάκι μου πρὶκὸ σὶν τὸ ροδίκι.

Ὅποιος δὲν ἐπεπάτησε τὴ νύχτα μὲ φεγγάρι
Καὶ τὴν αὐγὴ μὲ τὴ δροσίαν, ἀγάπη δὲν ἔμαρη.

Ὁ ποταμὸς σέρνει κλαδιὰ κ' ἢ θάλασσα καράβια
Κ' ἢ κόρη μὲ τάνάβλημα σέρνει τὰ παλλικάρια.

Ἐμεῖς τὰ δὺ ἀγαπιόμαστε κ' ἀποῦ ζηλεύει ἄς σκάσι
Τς ἀνδρῆς σφάκας τὸ ξουμί νὰ πη νῦν τοῦ περῶσι.

Ἄναθεμά σε, λογισμέ, ὄντε μοῦ τὴνε φέρνης
Τὴν ἀγαπῶ σὺν ὕπνο μου, καὶ πάλε μοῦ τὴν πέρνει.

Ψηλὲ λιγνὲ ντεληκανῆ, ὄμορφε καὶ ζαρίφη,
Χαρὰ σιτηνε πὺ θὰ σταθῇ σὴ μιά σου πάντα νύφη!

Τὶ τότε μέλλει τὸ μπαξέ, πὺ τοῦφυγε τήδονι,
Πὺ μὲ λογῶν λογῶν πουλὰ βραδυάζει, ξημερώνει.

Ἐλένη, ἔλεος βασίτης, Ἐλένη, ἐλέησέ με,
Ἐλένη, δὸς μου ἕνα φίλι καὶ παρηγόρησέ με.

Τοῖχος παλῆς δὲ χίττειται, καινούργιος δὲ χαλιέται
Καινούργια ἀγάπη πᾶνεται, παλῆ δὲ λημονέται.

Μάθια μου, μάθια, μάθια μου, τὸν ἀμαθῶν μου μάθια.
Τὰ μάθια μου δὲν εἶδανε σὺν τὰ δικὶ σου μάθια.

Τὰ μάθια σου εἶνε θάλασσες, πῖνεμος δὲν τὶς πᾶνει
Χαρὶ σὺτὸ ναῦτη πὺ θ' ἢ βρῆ μέσα σαυτὰ λιμάνι!

Μοῦκλεψες, κλέφτρα, τὴν καρδιά, χωρὶς νὰ μ' ἀρωτήσης
Χαλάλι σου τὴν κάνω ἐγὼ, τὴν κλέφτρα ἀνὲ μ' ἀφήσης.

Ἄπ' τὴ συλλογὴ ΑΓΗ ΘΕΡΟΥ

ΗΘΙΚΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

21

Ἄν θέλῃς πάντα συνεπῆς
σὺν ἑαυτὸ σου νᾶσαι,
νὰ πίνῃς καὶ νὰ τρώῃς καλὰ
κ' ἦσυχά νὰ κοιμᾶσαι.

22

Ὅτι ἀγαπᾷς τοὺς φίλους σου
πάντα μὲ λόγια δειχγε
καὶ νὰ σοῦ δίνονε δαιεικὰ
συγγὰ τὸν λόγτο ὀχγε.

24

Τοῦ βίου σου ὁ προσορισμὸς
θέλεις νὰ πᾶν ρολοῖ;
Νέος νὰ μὴν ἐργάζεσαι
καὶ γέρος μετανοεῖ!

ΑΝΘΕΜΙΟΣ

Ο ΝΟΥΜΑΣ

[ΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ «ΤΥΠΟΣ»

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀρχιγραμματέης: ΗΛ. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΝΣ

== Γραφεία, Σοφοκλέους Ἀριστείδου ==

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜῆΣ

Ἐσωτερικοῦ: Ἐτήσια Δρ. 10.— Ἐξάμηνος Δρ. 6.—

Ἐξωτερικοῦ: Φρ. 15.— Φρ. 8.—

Ἐκαστον φύλλον λεπτὰ 25

Ἀγγέλαι καὶ διαφημίσεις δραχ. 2 ὁ στίχος.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΔΕ χειροκροτοῦμε τὴν ἀπόφαση τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ «Ἀριστείου» νὰ μὴ βραβεύει κανένα λογογράφον ἢ ποιητὴ φέτος. Μόνο μιὰ γεροντικὴ ὑποχοντρία δικαιολογεῖ τὴν τέτοια ἀπόφασί της. Τίποτ' ἄλλο. Ἀνάμεσα στοὺς ὑποψήφιους γιὰ τὸ Ἀριστεῖο, σοβαροὺς καὶ παιδρούς, ὑπάρχανε καὶ δυὸ ὀνόματα ποὺ μπορούσε κ' ἔπρεπε νὰ τὰ σεβαστεῖ ἢ Ἐπιτροπή. Τὰ ὀνόματα τοῦ Ξενόπουλου καὶ τοῦ Μαλακάση. Κι' ὅταν κανεὶς συλλογιστεῖ πῶς σ' ὄλους τοὺς Ἀριστείουχοὺς, ἂν ἐξαιρέσουμε μόνο τὸν Παλαμᾶ, δὲν ὑπάρχει ἓνας ποιητὴς σὰν τὸ Μαλακάση κ' ἓνας λογοτέχνης σὰν τὸν Ξενόπουλο, τότε ἡ γεροντικὴ ὑποχοντρία τῆς Ἐπιτροπῆς ξεφεύγει ἀπὸ τὸ ἀκαταλόγιστο καὶ πέφτει στὸ ἐγκληματικόν. Καὶ τότε, ἂν ἡ Πολιτεία σοβαρευότανε ὁποσδήποτε σὲ μερικὰ ζητήματα, θάπρεπε νὰ καλέσει τὴν Ἐπιτροπὴ σὲ ἀπολογία γιὰ τὴν τέτοια, ὄχι καλοσυνειδητῆ, ἀπόφασί της.

ΚΑΛΑ τάλεγε ὁ μακαρίτης Περικλῆς Γιαννόπουλος, πῶς οἱ ἄνθρωποι ἐδῶ πάσχουν ἀπὸ «ἀπελπιστικὴν μακροβιότητα». Ἡ ἀπόφαση τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἀριστείου εἶναι ἀποτέλεσμα τοῦ ἐθνικοῦ αὐτοῦ κακοῦ. Ἄν ἔλειπε αὐτὴ ἡ μακροβιότητα, στὴ θέση τοῦ κ. Βλάχου καὶ τοῦ κ. Ἀννίνου καὶ τοῦ κ. δεῖνα καὶ τοῦ κ. τάδε θὰ εἵντουσαν ἄλλοι ἄνθρωποι κ' ἔτσι ἄλλη θὰ εἶτανε κ' ἡ ἀπόφαση τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἐδῶ ἔχει τὴ θέση του καὶ κἀτι νόστιμο μὰ καὶ δίκαιο, ποὺ εἶπε κάποτε γιὰ τὸ πνευματικὸ αὐτὸ γηροκομεῖο ὁ κ. Δροσίνης. Ὁ ἀριστείουχος κ. Μπάμπης Ἀννίνος ὑποστήριξε πῶς πρέπει νὰ θεσπισθεῖ ἀπὸ τὴν Πολιτεία μιὰ χρυσὴ ἀλυσίδα ποὺ νὰ τὴν κρεμοῦν, ὡς διακριτικὸ σημεῖο, οἱ Ἀριστείουχοι στὸ λαίμωκούς στίς ἐπίσημες τελετές.

— Προτιμότερη θάτανε μιὰ σαλιάρα, εἶπε ὁ κ. Δροσίνης, ποὺ νὰ εἶναι μάλιστα καὶ ὑποχρεωτικὴ γιὰ νὰ προφυλάγεται καὶ τὸ πουκάμισό μας ἀπὸ τὰ σάλια μας!...

ΜΗ φτύνετε χάμω. Στὶς γωνιὲς ὑπάρχουν φτυστήρια. Ἔτσι, μὲ τέτοια λόγια, ὁμορφοτυπωμένα σὲ ἄσπρες χάριτες κορδέλλες, κολλημένες στὰ βαγόνια τῶν στρατιωτικῶν τραίνων καὶ στοὺς ξενῶνες τῶν στρατιωτῶν καὶ παντοῦ, ἀπ' ὅπου περνοῦν στρατιῶτες, γυρίζοντας στὰ σπῖτια τους, — μὲ τέτοια λόγια μαθαίνει ἡ «Χριστιανικὴ Ἀδελφότης τῶν Νέων» τὸν κόσμο νὰ μὴ φτύνει καταγῆς. Τώρα, βάλτε πλάϊ τὸ περιφρημὸ «Ἀπαγορεύεται τὸ πτύειν ὑπὸ τῆς Ἀστυνομίας» καὶ τὸ «Μὴ πτύετε (ποὺ πολλὲς φορὲς τὸ γαρνίρει καὶ ἡ ἀνορθογραφία «μὴ πτύεται») χαμαί» καὶ δὲ θὰ δυσκολευθῆτε νὰ βρῆτε ποιά ἐπιγραφὴ φέρνει καλύτερα ἀποτελέσματα.

Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ποὺ τόσο ἀλματικά προσέδωψε καὶ τόσο ἐξυπηρετεῖ τὴν Πειραιϊκὴ ἀγορά, ἴδρυσε ὑποκατάστημα καὶ στὴν Ἀθήνα, στὴν ὁδὸ Σταδίου, σιμὰ στὴν Τράπεζα Ἀθηνῶν. Δὲν ὑπάρχει ἡ παραμικρότερη ἀμφιβολία πῶς ἡ «Τράπεζα Πειραιῶς», ποὺ τόσο ἀγαπητὴ ἔγινε στὴν Πειραιϊκὴ ἀγορά, θὰ γίνεῖ σὲ λίγο καιρὸ ἄλλο τόσο ἀγαπητὴ καὶ στὴν ἀγορὰ τῆς Ἀθῆνας, ἀφοῦ μάλιστα βρῆκε καὶ τοὺς ἀνθρώπους της μὲ τὸ Γενικὸ Διευθυντὴ της κ. Κ. Μεξᾶ καὶ τοὺς κ. κ. Μιχάλη καὶ Βάσο Καραμάνους, τὸν ἓνα διευθυντὴ στὸ ὑποκατάστημα τῆς Ἀθῆνας καὶ τὸν ἄλλο ὑποδιευθυντὴ στὸ κατάστημα Πειραιῶς. Εἴμεθα ὑπερβέβαιοι πῶς ἡ Τράπεζα Πειραιῶς γλήγορα θὰ ἰδρύσει ὑποκαταστήματα καὶ σ' ἄλλα ἐμπορικὰ κέντρα τῆς Ἑλλάδας.

ΕΙΧΕ λοιπὸν τὰ παρασκήνιά του καὶ τὸ «Ἀριστεῖο» τῆς Μουσικῆς, καθὼς μᾶς βεβαιώνουν οἱ «Ἀθηναῖοι» τῆς Τετάρτης. Μᾶς τὸ βεβαιώνουν μὰ καὶ δὲν τὸ πολυπιστεῖουμε. Γιατὶ οὔτε τὸν Καλομοίρη θεωροῦμε τόσο ταπεινὸ ὥστε νὰ πωλακεύει τὸ Λαυράγκα καὶ νὰ τοῦ ἐνεργεῖ ἐορτασμοὺς πεντηκονταετηρίδας, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ πάρει τὸ «Ἀριστεῖο» καὶ νὰ τσεπώσει τίς δυὸ χιλιάδες, οὔτε τὸ Λαυράγκα θεωροῦμε, ἀφοῦ μάλιστα εἶναι καὶ Κεφαλονίτης, τόσο ἀφελῆ ὥστε νὰ τὸν «τουμπάρει ὁ Συμριναῖος συνθέτης». Πέσανε λοιπὸν ἔξω οἱ «Ἀθηναῖοι» σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα.

ΝΑ ΤΕΛΕΙΩΝΟΥΜΕ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΟΛΕΜΟΥΣ!

(Τὸ ἄρθρο τοῦτο, πού ἐδημοσιεύτηκε στὸν τελευταῖο τόμο τοῦ Παριζιάνικου περιοδικοῦ «La Revue» καὶ πού μεταφράζουμε ἐδῶ τὰ πιὸ σπουδαῖα μέρη του—τὰ περισσότερα ἄλλως τε—γράφηκεν ἀπὸ τὸ λογογῶ Δελνέρτ. Ὁ λογαγῶς αὐτὸς λογαριάζεται σήμερα ἀνάμεσα στοὺς πιὸ δοξασιμένους πολεμιστῆς. Πληγώθηκε τέσσερες φορές, τὸνομά του ἀναφέρθηκε στὶς ἡμερησίους διαταγὰς πολλές φορές μὲ τὰ πιὸ τιμητικὰ λόγια, ἐπῆρε τὸ παράσημο τῆς Λεγεώνας τῆς Τιμῆς ἐπάνω στὴ μάχη, γιὰ τοῦτο κ' οἱ ἰδέες πού διατυπώνει στὸ ἄρθρο του ἔχουνε ἐξαιρετικὴ σημασία καὶ κινεῖνε πολὺ ζωηρὰ τὴν προσοχὴ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον.)

Χωρὶς τὴν ὀριστικὴ διάλυση τοῦ παρελθόντος, ἡ Κοινωνία τῶν Ἑθνῶν ἀμέσως μὲ τὴ γέννησὴ τῆς θὰ ὑποτιμηθῆ καὶ θὰ φανῆ ἀδύνατη.

Ὁ πόλεμος θὰ ξαναγεννηθῆ.

Θὰ ξαναβρεθοῦν ἔξοχοι φιλόσοφοι μὲ τὸ νυκτικὸ τους σκοῦφο γιὰ ν' ἀποδείξουν, ὅτι ὁ πόλεμος εἶνε θείας καταγωγῆς· ὀρθολογιστῆς — ἀνίκανοι ἄλλως τε νὰ κρατήσουν ὄπλο καὶ μὴν ἔχοντας καμὴν ἐπιθυμία γι' αὐτό— πού θ' ἀποδείξουνε μὲ τὴν βοήθειαν ἀριθμῶν, κειμένων καὶ συλλογισμῶν, ὅτι ὁ πόλεμος εἶνε ἀναγκαῖος στὴ ζωὴ τῆς ἀνθρωπότητος· θὰ ζητήσουνε στὴν πάλῃ τῶν μικροσκοπικῶν ἐντύμων καὶ τῶν μυρμηκιῶν ἀτράνταχτες ἀποδείξεις τῆς ἀνάγκης ν' ἀλληλοσφάζονται οἱ ἄνθρωποι— ἄλλως τε κανένα ἀπὸ τὰ ὠραῖα αὐτὰ πνεύματα δὲ θὰ κρατήσῃ ποτὲ τουφέκι, ὄχι περισσότερο κ' ἀπὸ τοὺς διανοητικὸς προγόνους τοὺς τὸν Ἰωσήφ ντὲ Μαιτρὸ καὶ τὸ Μπόναλντ.

Θὰ βρεθοῦνε «σ... καλαμαράδες,» καθὼς τοὺς λέει τὸ πλῆθος, γιὰ νὰ συνθέσουν ὁμορφα ἐμμετρα ἢ πεζὰ ἔργα ἐπάνω στὴ φοβικὴ αὐτὴ τῆς λάσπης καὶ τοῦ αἵματος. Τὰ ἔργα τοῦτα δὲ θὰ λέγονται πιά ἢ «Δύναμη» ἢ «ὁ δαντελλωτὸς πόλεμος» θὰ λέγονται «ὁ ἠρωϊσμός τοῦ Πουαλι», «τὸ θαῦμα τοῦ Πουαλι» ἢ «ὁ θαυμάσιος Πουαλι.» ὅπως θὰ τοὺς ἀρέσῃ. Αὐτὰ θὰ εἶνε ἴσως μιὰ διβλοπολικὴ ἐπιτυχία, θὰ εἶνε ὅμως σίγουρα μιὰ κακὴ πράξις, ἐπειδὴ ὁ συγγραφεὺς εἶνε ὑπεύθυνος γιὰ τὰ αἰσθήματα πού ὑποκινεῖ.

Πόσοι ἄνθρωποι ἐνόμισαν, ὅτι ἔπρεπε — ἀπὸ ἀνάγκη—νὰ μὴ λάβουν μέρος στὴν πράξις γιὰ νὰ τὴν ἑστορήσουν μὲ τὰ καθέκαστά της!

Τὸν Αὐγούστο τοῦ 1915 ἤμωνα στὸ ἔμπειρο τοῦ συντάγματός μου, ἐπειδὴ ὑπόφερα ἀκόμη ἀπὸ κάποια πληγὴ στὰ πόδια. Ἐξοῦσαν ἐκεῖ, σ' ἕνα ἄθλιο κάπνο πάτωμα, ἔλεινοι, διάφοροι ἀνθρωπάκηδες, μικροαστοὶ καὶ χοντροὶ ἔμποροι, ἄλλοι κακομοιριασμένοι, πού ὅλοι ἐτρέμανε στὴν ἰδέα πῶς μπορούσαν νὰ τοὺς μετατοπίσουν ἀπὸ κεῖ καὶ πού ὅλοι ἔπασχαν — αὐτὸ ἐννοεῖται: — ἀπὸ τὶς δυὸ αὐτὲς ἀρρώστιες, πού τότες ἦταν τόσο πολὺτιμες, τὴν ἐντερίτιδα καὶ τὶς καρδιακὲς ταραχῆς.

Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς ἦταν καὶ κάποιοι νεαρὸς λόγιος, πού ἀφοῦ ἔλαμε μερικὰ δῆματα ἴσαμε κοντὰ στὰ σίνωρα ἐγάθησε προτοῦ βρεθῆ στὴν πρώτη μάχη καὶ πού δὲν ξαναφάνηκε πιά στὸ μέτωπο.

Αὐτὸς λοιπὸν ἔγραψεν ἕνα μυθιστόρημα ἀπὸ τὸν πόλεμο. Ἡ δυσκολία ὅμως ἦταν νὰ ξέρῃ πῶς ἔγιναν ἐκεῖ τὰ πράγματα. Δὲν ἐμπεροδεύτηκε καθόλου γιὰ τόσο μικρὸ πρᾶγμα. Εἶχε τὴν ἀσυνειδησία νὰ ἔλθῃ νὰ μοῦ πάρῃ συνέντευξη, ἔπειτα ἐπῆγε στὸ νοσοκομεῖο νὰ

βοῆ ἕναν ἄλλο πληγωμένο, ἕνα λογιᾶ, πού τὸν ἐρώτησε τὰ ἴδια. Ὑστερ' ἀπ' αὐτὸ ἔγραψε τὸ μυθιστόρημά του. Ἔργο, πού τὸ ἔζησε.

Ἄφισε νὰ διαδοθῆ ἡ φήμη ὅτι οἱ προσωπικὲς του ἐντύψεις, ἐντύψεις «πολεμιστῆ» ἀποτελοῦσαν τὸ βάθος τοῦ ἔργου, ἔβαλε μαλακὰ — μαλακὰ ὑποψηφιότητα γιὰ κάποιο μεγάλο φιλολογικὸ βραβεῖο καὶ γιὰ νὰ κάμῃ τὶς ὠφέλιμες ἐπίσκεψες, ἐφόρεσε πικρὸ πολεμιστῆ. Τὸ νοστιμώτερο εἶνε, ὅτι ἡ δουλιὰ του λίγο ἔλειψε νὰ πιτύχῃ! Μόνο στὴν τελευταία στιγμὴ παρατήρησαν τὴν κατεργαρία του.

Τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ πολεμικὰ ἔργα πού ζωγραφίζονται σὲ ροῦς ἢ μαῦρο χροῖμα δὲν ἔχουνε βάση σοβαρότερη.

Οἱ πρόμαχοι λοιπὸν τῆς «φιλολογίας» δὲν εἶνε οἱ μόνοι πού καταγίνονται μὲ τὸν πόλεμο. Βλέπουμε νὰ ἔρχονται κ' οἱ καλλιτέχνες. Οἱ γλύπτες θὰ ἐξυμνήσουν τὴ δόξα του μὲ ὠραῖες στοργιλοστηθεὺς γιναῖκες. Οἱ ζωγράφοι ἀπὸ τὴ βορβορώδικη αὐτὴ φοβικὴ, ὅπου σπρώχνεται κανεὶς ἐπάνω σὲ σάρκα μαλακὴ, ἀκίνητη, κουρελιασμένη καὶ πού εἶνε σάρκα ἀνθρώπινη, θὰ βγάλουν πίνακες ὠραίους, καλοζωγραφισμένους, πού θὰ κάνουν τὶς μελλοῦμενες γεννεὲς νὰ γεύονται τὴ διακοσμητικὴ λαμπρότητα καὶ θὰ ξαναφτουν τοὺς πολεμάρχους πόθους. Ὁ Μεσσονιὲ δὲν κατάγινε σ' ὅλη του τὴ ζωὴ μὲ τὶς αὐτοκρατορικὲς σφαγῆς; Τί φέρνει στὴ φαντασία τὴ χρονολογία τοῦ 1807; Μήπως οἱ κακομοιριασμένοι ἐκεῖνοι, πού μᾶς παρουσιάζει ὁ Κουανιὲ νὰ τσαλαβουτοῦν στοὺς βάλτους τῆς Πολωνίας καὶ νὰ νάναγκάζονται γιὰ νὰ βγάλουν τὰ κολλημένα μέσα στὸ βούρκο πόδια τους νὰ τὰ πιάνουν μὲ τὰ δυὸ χέρια τους καὶ νὰ τὰ τραβοῦν «σὰν καρφῆτα;» Καθόλου! τὸ 1807 γιὰ τὸ πλῆθος εἶνε ἕνας ὠραῖος δραγόνος μὲ ἀσπροκίτρινο προστόχητο, πού περνάει καλασιμὸ ἐμπρὸς ἀπὸ τὸν ἀσυγκίνητο Αὐτοκράτορα, ζητωκραυγάζοντας καὶ σειῶντας τὴ σημαία.

Ἔτσι θάχομε κ' ἀπάνω στὸ 1915 ἢ 1918 ὁμορφες σύνθεσες μὲ σχέδιο εἰκονογράφου τῆς μόδας, πού ἐπεριδιάβασε τὸ καλὸ καὶ χαρούμενο πρόσωπό του, σκεπασμένο μ' ἕνα ἀπειλητικὸ ἀλινίστιχο σκούφο, μέσα σ' ὅλα τὰ Ἐπιτελεῖα τοῦ μετώπου. Ἄκουσε νὰ μαθαίνουν τοὺς ἄντρες τί εἶνε ἔφοδος μὲ τὴ λόγη. Τὸ μολυβοκόντυλό του λοιπὸν ἐχάραξε μιὰν ὠραίαν εἰκόνα, ὅπου βλέπουμε ἐμπρὸς ἀπὸ ἕνα πλῆθος πού στουμάνεται ἀγκῶνα καὶ μὲ δυσκολία κρατᾷ τὴν εἰδυροαμμία, κάποιον ἀξιοματικὸ νὰ φωνάζῃ μὲ τὰ μάτια πεταγμένα. «Πικρῶστε τὶς γραμμές!» ἔτσι φαίνεται ὅτι ἔκλιναν καὶ στὸν καιρὸ τοῦ μεγάλου Αὐτοκράτορα. Αὐτὸ ἦτανε μεγαλόπρεπο.

Ἐνας ἄλλος καλλιτέχνης ὄχι λιγώτερο πολεμάρχος κ' ὄχι λιγώτερο ἀπευθείας δοκιμηνταρισμένος ἐζωγράφησε τὴν «Ἄμυνα τοῦ Φρουρίου τοῦ Βῶ.» Τὸ ἔργο του, πού εἶχε ἐκτεθῆ σὲ κάποιο κατάστημα τοῦ βουλευτάρτου τῆς Μαγδαληνῆς, εὐχαρίστησε κάμποσο καιρὸ τοὺς βουλιεβαρδιέρους. Ἡμῶνα στὴν ἄμυνα αὐτὴ καὶ σὰς βεβαιῶνα, ὅτι εἶνε ὀδυνηρὸ νὰ βλέπουμε τὴ θυσία τῶσαν γενναίων ἀνθρώπων νὰ γινεῖ σὲ μεγαλόλογη ἀνοησία, τόσο γελοία.

Θάχομε τέλος τοὺς ἀπομνημονευματογράφους τοῦ πολέμου, τοὺς Μαριπὸ καὶ τοὺς Τιμπῶν τοῦ ἀγῶνα τούτου. Αὐτοὶ θὰ εἶνε οἱ πιὸ ἐπικίνδυνοι ἐπειδὴ θάχουν περισσότερη βαρύτητα. Ὑστερ' ἀπὸ εἰκοσι χρόνια θὰ γράψουν τὶς θύμης τους. ἸΥπερέτησαν στὸν πό-

λεμο, όπως οι Μαρμπό και Τιεμπό δηλαδή στο Ίπικλό ή στα Έπιτελεία. Θέση ξεχωριστή και μ' όσα κι αν λένε προνομίονα. Και κοντά στάλλα θά στολίσουν το στρατό αυτό και με την αδιήγητη λυπημένη θύμηση της νιότης του. Ένώ θά γράφουν, κάποια μυστικά φωνή θά τους υπαγορεύη «ήταν ή ώραία εποχή.» Άσυνείδητα και με καλή πίστη θά στολίζουν. Κι' ό μαθητής θά φωνάξη διαβάζοντάς τους. «Τί ώραία εποχή! Πώς ήθελα να ζούσα τότε!» Η φαντασία του θά όνειρευτή να την ξαναορίση.

Πόσοι πριν τό 1914 δέν υπόφεραν πού δέν είχαν ζήσει στην εποχή της αυτοκρατορίας! Πού δέν είχαν λάβει μέρος στα θαυμάσια εκείνα τριγυρίσματα στις διάφορες χώρες!

Τί κακό έκάμανε στην ανθρωπότητα οι καυχησιές των απόστρατων συνταξιούχων της αυτοκρατορίας! Τί κακό μπορούν να κάμουν οι καυχησιές των όσων θά ζήσουν ύστερ' από τον πόλεμο τούτο!

Η ανθρωπότητα είχε θύμα των λόγων, θύμα των παιδιάτικων όνειρων, πού τα λόγια τα διαιώνίζουν.

Άπό παράξενο ψυχολογικό φαινόμενο, ό πόλεμος, αυτός ό λασπόδικος δόλτος θαμμένος μ' ανθρώπινο αίμα, όπου σαπίζουν κουφάρια, ό πόλεμος έδωρήθηκε σ' αν ή πιό όμορφη περιπέτεια, ή πιό παθητικά, πού μπορεί να φανταστή κανείς, σ' αν προαπόλαυση τού παράδεισου!

— Κάνουμε ένα θλιβερό πόλεμο, μου λέγε κάποιος ύλαρχος.

— Τι! πιστεύετε, ύλαρχέ μου, ότι ήταν ποτέ ό πόλεμος χαρούμενος;

Και τό χειρότερο είναι, ότι ή απλοϊκότητα αυτή των ιδεών της ειρηνικής εποχής ζή και μέσα στη φρασεολογία των πιό επίσημων ανακοινωθέντων. Διαβάξει κανείς σ' αυτά, ότι τα στρατεύματά μας «ώρμησαν στην έφοδο,» ότι «με ακράτητη όρμη έκυριέψαν τις έχθρικές θέσεις κλπ.»

Η οι λέξεις δέν έχουν πιά τη σημασία τους ή ύπάρχουν εδώ παράξενες αντίφασες. Δέν όρμούνε στην έφοδο προχωρώντας προς τις έχθρικές θέσεις λίγο ή πολύ όργά, σύμφωνα με την κατάσταση τού έδάφους. βαδίζουν με βήμα ύπνοβάτη, μ' όλη την ύπόστασή τους σφιγμένη από την άγωνία. Πηγαίνετε στην έφοδο επειδή ή μυστική και άνίκητη δύναμη τού καθήκοντος, της στρατιωτικής τιμής σ' αν λείει να πάτε πυροβολάτε ή ρίχνετε τις χειροβομβίδες από άντανάκλαση!

Ό πόλεμος είναι ματωστάλακτη φρίκη, πού όλες οι χάρες της μπορούν να συνοψιστούν σε τρία λόγια: τό σκ... τό ψοφίμι, τις ψείρες. Η ματωστάλακτη αυτή φρίκη έγινε άνόμη φρίκη άνώφελη, άνικανη αποδώ και πέρα να πιτύχη τούς σκοπούς της. Είναι μιá διομηχανία, πού έπέρασεν ή εποχή της. μιá διομηχανία, πού δέν μπορεί πιά να θρέψη τό έθνος της.

Έξ αίτίας της τελειοποίησής τους ή στρατιωτική επιστήμη και τέχνη έγιναν αδύνατες. Η μιτραγιέζα και τ' άγκαστικά συματοπλέγματα τις έσκότωσαν. Άς μη μ' αν ξεγελούν οι σημερινές επιτυχίες. Δύο νεότεροι στρατοί, πού δέν είναι κουρασμένοι και πού κρατούν μετώπα συκρατητά κι' αδύνατο να τα ξεπεράσουν, δέν μπορούν να κάμουν τίποτες ό ένας έναντίο τού άλλου. Είναι καρφωμένοι στη στασιμότητα. Η λαμπρή έφοδο, πού την παρίσταναν τα ξαναμμένα μυαλά, μεταμορφώθηκε σε μιάν άξιοδρήγητη άκνησία μες στη λάσπη, στη μέση των κουφαριών. Έπει-

δή τό μόνο πού μπορούν να κάμουν δυο νεότεροι στρατοί, τοποθετημένοι όπως είπαμε, είναι να σκεπάσουν με νεκρούς τό έδαφος των αδύνατων κυματισμών τους.

Τρομερός κι άνώφελος ό πόλεμος είναι άνόμη και τερατώδικος στην άρχή του. Η βάρβαρη δύναμη είναι ένας τρόπος για την κατάκτηση των αγαθών τού άλλου άξιος της εποχής των σπηλιών, όπου ό πόλεμος τούτος μ' αν έκαιε να ξαναγυρίσουμε κάποια στιγμή.

Η πρώτη προσπάθεια της Κοινωνίας των Έθνών πρέπει να είναι ή βεβαίωση με έργα, ότι δέν άναγκάζει τό δίκαιο τού πολέμου. Τό δίκαιο να μπαίνουμε στού γελτόνα μας για να τότε σφάξουμε και να τότε γυμνώσουμε είναι δίκαιο άγριων. Μιá ανθρωπότητα άξια τού όνόματος αυτού δέν μπορεί να τό παραδεχτή.

Μά τότε τί θά γίνουν οι άριστοκρατίες αυτές οι λίγο ή πολύ ιστορικές, οι τόσο αγαπημένες στους γραφιάδες μας της μόδας, οι άριστοκρατίες αυτές πού τό κληρονομικό επάγγελμά τους ήταν πάντα, καθώς λένε, τό ευγενικό επάγγελμα των όπλων;

Έ! Θα διαλέξουν ένα άλλο, ένα επάγγελμα τίμου άνθρώπου ή θά έξαφανιστούν.

Τα κακά ζώα πρέπει να κυνηγούνται, να διώχνονται από την ανθρωπότητα, καθώς οι λύκοι της Άγγλίας.

Και για να πιτύχη όλότελα τό ύγιεινό αυτό έργο θά παλέψουμε ίσαμε τό τέλος εμείς, πού είχαμε την τραγική μοίρα να είμαστε έχτροι τού πολέμου κι όμως να πολεμήσουμε πολύ καιρό, σκληρά, άγρια, για να άφανίση ό πόλεμος όριστικά τα ήθη της ανθρωπότητας.

CAPITAINE DELVERT

Ο ΦΙΛΗΜΟΝΑΣ ΚΑΙ Η ΒΑΥΚΙΔΑ

Α. Καραβίτσα και Έπ. Γ. Παπαμιχαήλ «Αγανωστικό Γ' Δημοτικού». Και τό άναγνωστικό αυτό πού δέν είναι «Αγανωστικό τού Κράτους», είναι όμως «Έγκριμένο υπό τού Κράτους», τό συσταίνουμε θερμότερα, όχι μόνο στους δασκάλους γ'ά νό τό μάσουν στη σχολιά, μα σε όλους ανεξαιρέτα τούς Έλληνες, για να τό μάσουν στα σπίτια τους. Είναι λογοτεχνικό βιβλίο πρώτης γραμμής, μα και παιδαγωγικό όσο παίρνει. Οι άρχαιοι μύθοι, συχρονισμένοι, ψυχολογικό, και ζωντανέμενοι στη λέξη και στη φράση, θάρρεις πώς είναι παραμύθια τού Άντερσεν. Και άπόδειξη ό μύθος τού Φιλήμονα και της Βαυκίδας πού δημοσιεύουμε. Έτσι, με την ίδια χάρη και με την ίδια ζωνάνια είναι γραμμένες και οι 158 σελίδες του. Ό Καραβίτσας άληθινά έθαυματούργησε κι ό κ. Παπαμιχαήλ, με την παιδαγωγική του μόρφωση, τον έβοήθησε σημαντικά. Τέχνη κ' Έπιστήμη όδελφικά συνεργάστηκαν για να κομουν τό υπερέτελειο αυτό βιβλίο. Τ

Μιά μέρα ό Δίας ειπε στο γιό του τόν Έρμη :

«Παιδί μου, βγάλε τό φτερωτό σκούφο και τα φτερωτά σαντάλια σου. Σήμερα θά πάωμε ανθρωπινή μορφή και θά κατεβούμε στη γή, να ιδούμε πώς θά μ' αν δεχτούν οι άνθρωποι.»

Τό είπαν και τό έκαιμαν. Κατέβηκαν κοντά σε μιá μεγάλη πόλη κι άρχισαν στη σειρά να χτυπούν τις πόρτες. Μά κανείς δέν τούς άνοιγε. Οι άνθρωποι είχαν γίνει σκληρόκαρδοι και δέν τούς έμελε πού θά περάση τη νύχτα του ό ξένος. Χτύπησαν κάπου χίλιες πόρτες, κι άλλου τούς έδιωχναν με βροσιές, κι άλλ-

λου τους άφηναν να χτυπούν ώσπου να βαρεθούν.

“Όλο και συννέφιαζε το πρόσωπο του Δία κι’ ο Έρις ακόμα, που δεν έκανε εύκολα το κέρφι του, άρχισε να θυμώνει.

Πέρασαν έτσι όλα τα σπύτια και δεν έμενε παρά μια καλυθούλα, χτυπημένη από ξύλα και σκεπασμένη με καλάμιές. Έγερνε, λές και δεν ήξερε πούθε να πέσει. Έκει μέσα ζούσε ένα άντρογόνο, ο γέρο Φιλήμονας κι η γριά Βανκίδα, η γυναίκα του. Είχαν παραγεράσει ήταν κάτω από τα μαλλιά τους και το πρόσωπό τους καταζαρωμένο. Παιδιά δεν είχαν· ώστόσο ζούσαν εύτυχισμένοι. Πώς ήταν φτωχοί δεν το λογιάριζαν και πολύ.

Έκει που κάθονταν τα γεροντάκια, κι έλεγαν τα περασμένα τους, άκοιιν την πόρτα να χτυπή. “Όσο να σηκωθούν ν’ ανοίξουν, ανοίγει η πόρτα μονοχή της και μπαίνουν μέσα ένας γέροντας κι ένα παιδάκι. Φορούσαν παλιόρουχα, μα ήταν ήμορφοι και ψηλοί, τόσο που έσκυφαν για να μπουν στο καλυθάκι.

«Κολώς ώρισστε» είπαν με χαρά τα γεροντάκια· «κοιτάστε. Από τα σαντάλια σας φαίνεστε πως κάματε μεγάλο δρόμο.»

Αμέσως ο Φιλήμονας τους βάιει δυο καθίσματα κι η γερόντισσά του τα στρώνει με χοντρά σκεπασμάτα. “Υστερα η Βανκίδα έσκυψε στη γονιά κι άρχισε να σκαλίει τη στάχτη, ώσπου βοήκε μερικές σπύθες. Ρίχνει άπάνω φρούγανα κι’ άργίλει να φουά δυνατά. Δάκρυσαν τα μάτια της από τον καπνό και την ξίασε βήχας. Σε λίγο η φωτιά άναψε. Τότε η γριά έφερε ξύλα, τα έροξε στη φωτιά, έβαλε την προσοτιά και άπάνω σ’ αυτήν ένα τσουβάλι με νερό. Στο άναμεταξή ο Φιλήμονας πήγε στον κήπο κι έφερε τριφερό λάχανα.

Τήν ώρα που η γερόντισσα καθάριζε τα λάχανα και τα έροχνε στο τσουβάλι, ο γέροντας κατέβασε μ’ ένα ραβδί καπνιστό κρέας, που ήταν χρησιμοποιμένο στο δοκάρι, άπάνω από τη φωταγωνιά. Έκοψε το περισσότερο και το έροξε στα λάχανα.

Έπειτα η Βανκίδα έφερε μια ξύλινη λεκάνη, τη γέμισε νερό και παρακάλεσε τους ξένους να πλυθούν, για να καθαριστούν και να ξεκουραστούν.

Οι θεοί κοιτάζαν σιωπηλοί τις ετοιμασίες και την προθυμία που έδειχνε το γεροντικό ζευγάρι, για να περιποιηθή τους ξένους του. Ο Δίας ωάλιστα, που ήταν προστάτης της φιλοξενίας, φαινόταν πολύ εύχαριστημένος.

Αφού πλύθηκαν οι θεοί ξεπλώθηκαν στα κρεβάτια, που ήταν σκεπασμένα με πλυτά όμορφοκεντημένα στομαίδια. Σκληρά ήταν τα στομάτια, μα η προσοχή και η καλωσύνη των γερόντων τα έβιαναν κομψά.

Στο άναμεταξή έβραζε το φανί. Έσποξε η γριά έμπρός στα κρεβάτια ένα τραπέζι, κι επειδή το ένα του πόδι ήταν χοντρό, έβαλε άπό κάτω ένα κομμάτι ξύλο.

Πρώτα τους έβαλε διάφορα χορτασιλά, σαπανάκια, κάρδινα, τριχί κι αυγά θραστά, μέσα σε χοντρές γαβάθες, και γλυκόπιστο κρασί σε χοντρή ζωγραφισμένο. Τα ποτήρια ήταν κέδρινα και μοσκοβολούσαν. Ο Φιλήμονας έλω και τους γερούσε και τους έλεγε να πιούν. “Υστερα τους έβαλαν το κρέας με τα λάχανα και στο τέλος κορόδια και δαμάσκηνα και γλυκά μήλα.

Έξαφνα ο Φιλήμονας παρετήρησε πως το κρασί δέ λιγότευε. “Επίναν, επίναν και το χροντήρι πάντα

γεράτο έμενε. Υποψιάστηκε πως οι ξένοι δεν ήταν ευχαριστημένοι άνθρωποι και τον έπιασε φόβος. “Έξαφνα νόημα στη γερόντισσα του και οι δυο τους άρχισαν να παρακαλούν τους θεούς να τους σηκώθουν, που τόσο άπλά και φτωχικά ήταν τα φαγά τους. Τι να κάνουν; “Πήδελαν, μα δεν είχαν τί να τους φιλέσουν περισσότερο.

Έξαφνα ο Φιλήμονας παρετήρησε πως το κρασί χερνά. Ναί. Έξω στον κήπο είχαν μια χήνα, μια μονοχρήνη χήνα, που την έτρεφαν για κερνά καλή μύρα. Τι καλύτερη περίσταση άπ’ αυτή; Το λέει κορυά στη Βανκίδα· σέβρωτη και κέρφη. Βγαίνουν άμέσως κι οι δυο στον κήπο να την πιάσουν. Μα η χήνα δεν έχει τα γεράματα της· τρέχει άποδό, πετά άποσει, μπαίνει τέλος στο καλάθι και χάνεται στο πόδια του Δία, λές και του ζητούσε προσοσία. Ο Φιλήμονας ήταν έτοιμος να την πιάσει και κεί, μα τότε σηκώθηκαν οι δυο ξένοι και ο Δίας είπε :

«Καλοί άνθρωποι, μην κοιτάζετε περισσότερο. Έίμαστε άλήθεια θεοί. Κατεβήκαμε στη γή να ίδουμε αν οι άνθρωποι είνε φιλόξενοι. Μα καθώς είδαμε, στον τόπο σας είνε όλοι άπληστοι κι άφιλόξενοι, δε δίνουν ούτε τ’ άγγέλου τους νερό. Μας έδωσαν άπο παντού. Για τουτό θα τιμωρηθούν. Έσείς που δεν τους μοιάζετε έλάτε μαζί μας ως έκείνο το βουνό.»

Τα γεροντάκια άκολούθησαν χορής να βγάλουν μιλιά. Άκουμπώντας στη ραβδιά τους ανέβηκαν με κόπο το βουνό. Όταν έφτασαν στην κορυφή, οι θεοί τους πρόσταξαν να κοιτάξουν κάτω. Γυρίζουν και βάζουν τα κλάματα. Έκει που ήταν πούν η πόλη, τώρα μια λίμνη άπλωνόταν μεγάλη, και τα κτίματά της έσταξαν άφροσύνεα όλόγυρα. Τίποτα δεν είχε μείνει παρό το καλυθάκι τους.

Και τώρα μπροστά στα μάτια τους γινόταν άλλο θαύμα. Το καλυθάκι τους μεγάλωσε σε πλάτος και σε μήκος και ύψος, ώσπου έγινε λαμπρός ναός. Άπάνω στις μαρμαρένιες κολόνες του, άπλωνόταν χορηή σκεπή, και το πάτωμα και τα σκαλοπάτια ήταν από άστροσφτερό κάτω από μύρισμα.

Ο Δίας τότε γύρισε στα γεροντάκια που έτρεμαν από φόβο και τους είπε με καλωσύνη.

Το καλυθάκι που δέχτηκε τους θεούς έπρεπε να γίνει ναός. Έσείς πέστε μας τώρα τί θέλετε, και θα γίνει άμέσως».

Ο Φιλήμονας, άφού συνεννοήθηκε με τη γυναίκα του, γράμισε και είπε.

«Αν είνε δικιο έκείνο που μας λέει η καρδιά μας, θέλωμε να μείνουμε στο ναό, να δουλέψουμε ώσπου να πεθώσουμε ήρεμής καρδιά. Μα έπεις τίησε μετ’ άναπνήνους, θέλωμε και μαζί να κλείσουμε τα μάτια, για να μη μείνει ό ένας να νιώσει τον καπνό του χορισμού».

— «Θά γίνει όπως θέλετε» είπαν οι θεοί κι έγιναν άφαντοι.

Έτσι τ’ άγαθά γεροντάκια έζησαν στο ναό ως το τέλος της ζωής τους.

Και μια μέρα, εκεί που έλεγαν πάλι τα περασμένα τους, βλέπει ένας τον άλλο να χάνεται μέσα στα δέντρα. Τα σώματά τους έγιναν κορμιοί, τα χέρια τους κλαδιά και τα πρόσωπά τους η ίσκιερή κορυφή των δέντρων. Ο Φιλήμονας έγινε μεγάλη, ψηλή βαλανιδιά κι η Βανκίδα χαριτωμένη Φλαμουριά. Έτσι και στο θάνατό τους έμειναν ένοιμένοι, όπως ήταν και στη ζωή

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΤΑ ΔΥΟ ΧΑΪ

Από μεγάλα ζητήματα γυμνάσε αυτή τη βδομάδα τις στήλες των εφημερίδων. Η Συνδιάσκεψη του Παρισιού και το Άριστείο των Γραμμάτων. Η πρώτη πρόκειται να κάνει τη μοιρασιά της Γης. Το δεύτερο μοιράζει στην Ελλάδα τη φιλολογική δόξα, συνοδευμένη με δύο χιλιάδες δραχμές. Μα τούτη τη χρονιά μετένοιωσε. Και η Ελλάδα, που βρίσκεται σε άμεση συγκίνηση για το πρώτο ζήτημα είναι αναπορόμενη τώρα να γίνει τον ήλιο της και για το δεύτερο. Ο συγχρονισμός των δύο κοσμοϊστορικών υποθέσεων, στον μεγαλύτερο τούτον τόπο, δεν μένει καμιά αμφιβολία, πως θα περάσει μια μέρα στην Ίστορία, για να κινούν καινούργιο σκόπι οι απόγονοί μας.

Ώστόσο έμεις οι σύγχρονοι άποψμε στους δρόμους και στη καρφειά διαλόγους, σαν αυτούς:

— Τι γίνεται έπι τέλους με το ζήτημα των Αωοδωκάνησων;

— Μα φαίνεται, πως ο Βενιζέλος είναι εγχαριστημένος απ' τη συνενόησή του με τον Σονίνο. Ο Ξενοπόουλος όμως, όπως διάβασα στις εφημερίδες, δεν έννοσε να άποχωρήσει. Επιμένει στην αυτοτονία του.

— Θα πήρε, φαίνεται, μεγάλη δόση σοφιζλιμέ. Για την Κύπρο τί γίνεται άλήθεια;

— Δεν ξέρω αν θα πάρουμε την Κύπρο. Ξέρω όμως, από θετικώτατη πηγή, ότι ο Ξενοπόουλος δεν έπηρε σοφιζλιμέ. Κατάμε ένα απ' ά μυστικά σκενάρια της κοντέσσης Βαλέρινας.

— Ξέρεις τίποτε όμοισμένο για τη Θράκη, τη Μωρασία και την Ήπειρο;

— Το μόνο βέβαιο είναι, πως το Άριστείο έχει εξασφαλιστή του χρόνου για τον Ρώμο Φιλέρα. Ο Ρώμος φαίνεται πως έχει τα μέσα στο Κυρηναίο και στη Κορσούλα.

— Διάβασες, άλήθεια, τη συνέντευξη του Βενιζέλου για το ζήτημα της Κοινωνίας των Έθνών;

— Όχι! Διάβασα τη συνέντευξη του κ. Ζερβού για το ζήτημα του Άριστείου.

— Μήπως ξέρεις, αν θα δημοσιευτούν οι έπιστολές του Κάιζερ, που βρεθήκανε στον οικογενειακό τάφο των Χοεντσόλνερ;

— Ίσως να δημοσιευτούν αργότερα. Δημοσιεύτηκαν όμως οι έπιστολές του Στρατήγη προς τον Παλαμά, του Παλαμά προς τον Στρατήγη, του Κόντε Βαλέρη προς τους κωτές του Άριστείου και πρόκειται να δημοσιευτή, όπως μαθαίνω, και όλη η μυστική άλληλογραφία, ή σχετική με το ζήτημα.

— Και πότε υποθέτεις πως θα άπογραφη ή όριστική ειρήνη;

— Μα ή όριστική ειρήνη του Κόσμου φαίνεται, πως, ό,τι και να γίνει, θα άπογραφη αυτή τη χρονιά. Η ειρήνη όμως της Έλληνικής Φιλολογίας είναι βέβαιο, πως δεν θα άπογραφη ποτέ.

Κι' αυτό είναι το φοβερότερο. Ο Κόσμος θα ειρηνέψη. Ο κάθε κατεργάρης θα τραβήξει στο μπάνιο του. Οι άνθρωποι θα κοιτάζουν τις δουλίτσες

τους. Και μονάχα οι Έλληνες λόγιοι θα εξακολουθούν να σφίζονται για το Άριστείο. Και θ' άπομείνουν δυο χιή στον κόσμο. Το χιός της Ρωσσίας και το χιός της φιλολογικής Ελλάδας. Άπ' το πρώτο μπορεί να βγή μια καινούργια κοσμογονία. Άπ' το δεύτερο κανείς δεν ξέρει τι μπορεί να βγή. Είναι ένα χιός άμέτροτο.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Γαλλική. — Σ' έν από τα τελευταία τεύχη του περιοδικού «Le Mercure de France» δημοσιεύτηκε ή μελέτη του Γουλ. Άπολλιναιό με τον τίτλο «Το νέο πνεύμα κ' οι ποιητές». (Ο Άπολλιναιό πέθανε τον περασμένο Νοέβρη. Κοίτασε γι' αυτόν το πρώ ο φύλλο του «Νουμά»). Της μελέτης αυτής ή πιστή περίληψη είναι τούτη: «Το νέο πνεύμα, που θα κυριαρχήσει στον κόσμο, δε φανερώθη ε στην ποίηση πουθενά άλλου ό,ως στη Γαλλία. Η δυνατή διανοητική μόρφωση που έλαβαν κάθε έποχή οι Γάλλοι, έκαμεν αυτούς κ' όλους όσους συγγενεύουνε με τούτους πνευματικά, να έχουνε μια ιδέα της ζωής, των τεχνών κ' ι των γραμμάτων, που, χωρίς να είναι ή άπλη βεβαίωση της Άρχιμότητας, δεν είναι καθόλου και έξάρτητα του όφαιου ρομαντικού διάκοσμου. Το νέο πνεύμα, που προαναγγέλεται, διατείνεται πρώτ' απ' όλα ότι εκληρονόμησε από τους κλασικούς μια στερηη καλαισθηη α, κάποιο σταθερό κριτικό πνεύμα, συνολικές άποψεις για τον κόσμο και την ανθρώπινη ψυχή, και την άισθηση του καθήκοντος που άπογομνώνει τα αισθήματα κ' έτσι περιορίζει ή πιο σωστά συγκρατεί τις εκδήλωσες. Διατείνεται ακόμη ότι εκληρονόμησε από τους ρομαντικούς κάποια περιέργεια, που τους σπρώχνει να εξετάζουν όλες τις περιοχές τις κατόλλητες να χορηγούνε φιλολογικό ύλικό, που επιτρέπει να εξυψώνουν τη ζωή σ' όποιοδήποτε μορφή παρουσιάζεται αυτή. Νο εξετάζεται ή άλήθεια, να ζητιέται στην ένδοξη περιοχή όσο και στην πειοχή της φαντασίας, να τα κριμα χαρακτηριστικά του νέου αυτού πνεύματος. Η τούτη στή, άλλως τε, είχε πάντα τους τοληρούς αντιπερσώπους της, που την άγνοούσαν είναι πολλές καιρός που εχηματίζεται, που προχωρεί. Μολταύτα είναι ή πρώτη φορά που παρουσιάζεται με συνεδηση του έαυτού της. Ίσμε τώρα ή φιλολογική περιοχή ήταν περιορισμένη μέσα σε στενά όνορα. Εγγράφανε σό στίχους. Στο πεζό κανόνες γραμματικοί καθόριζαν τη μορφή. Στην ποηση ή όμοιοκαταληκτική στιχοποιγια ήταν ο μοναδικός νόμος που έδοκιμασε περιδικές έσοδους αλλά χωρίς να τον άγγίζουν καθόλου. Ο έλεπτερος στίχος έδωσε κάποια έλεύθερη φόρα στο λυρισμό' μα δεν ήταν παρά ένα σταθμός των έρευνών, που μπορούσαν να κάνουν στην περιοχή της μορφής. Οι άναζητησες στη μορφή έαναπήραν από τότε μεγάλο ένδιαφέρον, που είναι νόμιμο. Η σταθερότητα, ή άλλαγη όσο κ' ή όμοιοκαταληξία είναι συνθήκες, που καθερμά έχει την αξία της. Τα τυπογραφικά τεχνάσματα, που έτροβήξαν πολύ εμπρός με μεγάλη τόλμη, έχουν τό προτέρημα να γεννούν ένα όπτικό λυρισμό, π' υ ήτине σχεδόν άγνωστος πριν την έποχή μας. Τα τεχνάσματα αυτά μπορούνε να τραβήξουν και μακρότερα και να τελειοποιήσουν τη σύνθεση των τεχνών, τη μουσικής, τη ζωγραφικής και της φιλολογίας. Δε χρειάζονται παρά άναζητησες για να φτάσουν σε νέες διατύπωσες όλότελα νόμιμες».

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΑΥΡΑ.— Βγήκε το τεύχος του Γενάρη του νέου αυτού φιλολογικού περιοδικού με πρόλογο από έργο του Ρομάν Ρολλάν, με ποιήματα των κ. κ. Άγγ. Σικελιανού, Γ. Δούρα Φ. Μιχαλόπουλου και άλλα πεζά.

ΧΡ. ΒΑΡΑΕΝΤΗ: «Άέρα! Άέρα», τραγούδια πατριωτικά.

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΠΕΡΙ ΛΥΧΝΩΝ ΑΦΑΣ

Λάρισα 10 του Γενάρη του 1919

Ἀγαπητέ μου Νουμά,

Στὸ περασμένο σου φύλλο διαβάζοντας τὸ ἔγγραφο του κ. Σταμ. Σταματίου Νομάρχου τοῦ νομοῦ Ἐδέσσης, μούρθε στὸ νοῦ μου κάποιο κωματοτραγικὸ ἐπεισόδιο, ποῦ σὲ μιὰ βεγγέρα μᾶς διηγήθηκε ὡς πραγματικὸ κάποιο ἀξιωματικὸς, ποῦ συνέβηκε μὲ τὸ νὰ γράφονται οἱ διαταγὲς στὴν καθαρῆν οὐσα, οὐτε βέβαια τὸ πρῶτο, μὰ οὔτε καὶ τὸ τελευταῖο, (ὁ κύριος αὐτὸς δὲν εἶναι οὔτε ἀρχαῖστος οὔτε δημοτικιστής, ἀλλ' ἀπλῶς ἓνας ἀξιωματικὸς, ποῦ δὲν τὸν ἐνδιαφέρουν αὐτὰ τὰ πράγματα καὶ μᾶς τὸ διηγήθηκε, ἔτσι γιὰ νὰ γελιάσῃ, συνηγορῶντας ἀθελά του γιὰ τὴ δημοτικὴ, σὲ μιὰ ἀρκετὰ μεγάλη παρέα.)

Κι' ἐγὼ τώρα τὸ γράφω αὐτὸ, ἐπειδὴ νομίζω, πῶς θὰ συντελέσῃ κάπως κι' αὐτὴ ἡ διήγησή μου, γιὰ νὰ παραδεχτοῦν οἱ ἀρμόδιοι, ποῦ γράφουν τὰ ἔγγραφα στὴν καθαρῆν οὐσα, ὅτι εἶνε ἓνα καὶ τὸ αὐτὸ εἶτε τὰ γράφουν εἶτε ὄχι, ἀφοῦ σὲ κείνους ποῦ ἀπευθύνονται, δὲν τὰ νοιώθουν.

Τότες, ὅπως καὶ τώρα, κάθε διαταγὴ γραφότανε στὴν καθαρῆν οὐσα, γι' αὐτὸ λοιπὸν ὅταν ὁ λοχίας .... ἔλαβε μιὰ τέτοια διαταγὴ, δίνοντας αὐτὸν καὶ τοὺς στρατιῶτες του οδηγίες, γιὰ νὰ κνηγήσουν κάποιο ληστοφυγὸδικο, ἐπειδὴ μὲ τὴν πρώτη ἀνάγνωσις τῆς διαταγῆς δὲν νοιώσανε τίποτε οἱ στρατιῶτες του—ἔγραφε δὲ αὐτὴ περίπου τὰκόλουθα. «Διατάσσομεν τὸν ὑφ' ἡμᾶς λοχίαν... λαβόντα τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἀνδρας μεταβεῖναι, περὶ λύχνου ἀφάς!...» — τοὺς λέει.

— Ρε φρονεα δὲν ἠννοήσατε τὴν τόσο σαφεστάτην διαταγὴν;

— Ὅχι κύρ Λοχία μας.

— Νὰ οὐρὲ διατάξουν ἡμᾶς ἀφοῦ φάμε τὸ λυχνάρι καὶ τὰ ἐν αὐτῷ...

— Οὐρὲ τί μᾶς λιές, αὐτοῦνα λιέειν;

— Μ' βέβαια, καὶ δεβαιότατα γὰρ, 'μπρὸς ζιλάτ' ἐπ' ἔργον....!

Μὰ τὸ λάδι φαγώθηκε μὴν τὴν ἀηδία ποῦ τοὺς προξένησε, γιατί ὅσν ἔλεγε ἔτσι ἡ διαταγὴ δὲν μποροῦσαν νὰ κάνουν καλλοίως, ὅπως καὶ τὸ φτύλι, μὰ ὅσν ἤρθε ἡ ἀράδα τοῦ λυχναριοῦ ποῦταν σιδερένιο, βρεθῆκανε σὲ ἀδιέξοδο· τότες ὁ σοφολογιώτατος λοχίας .... θρῆκε κι' αὐτοῦ τὸ μονοπῆτι...!

— Οὐρὲ ζιλάτια, μιαν διαταγὴν ἐσπεσμένη, εἰς ἐξ ἡμᾶς νὰ πηγαίν' καὶ ἐνεχυριάσ' στοῦ λοχαῶ γιὰ τί καλὰ τὰλλα φαγουθῆκανε, μὰ τὸ λυχνάρι ἀφοῦ εἶνε σιδερένιο, οὐκ εἶνε μπορέσιμο φαγουθῆν.. ποίους τῶν ἡμᾶς ἀνδρῶν ἠθελεῖν, νὰ ὑπάγ';

Τότε κάποιος βρεθῆκε πρόθυμος, μὰ ἡ διαταγὴ δὲν ἦταν πρόθυμη νὰ πάη, γιατί κανένας τοὺς δὲν μποροῦσε νὰ κνήνῃ μιὰ τέτοια στὴν καθαρῆν οὐσα. Μὰ κι' αὐτὸ τὸ ἐμπόδιο θῆκε ἀπ' τὴ μέση ἀφοῦ κατόπιν συμβουλίου ἀποφασίστηκε μὲ τὴν συνεργασίαν πολλῶν λογίων εὐζῶνων καὶ τοῦ σοφολογιωτάτου λοχία νὰ γείνη καὶ ἡ διαταγὴ, τὴν ὅποιαν ἂν δὲν μποροῦσε νὰ νοιώσῃ ὁ λοχαγὸς, ἀφοῦ θάταν τόσο καλογραμμένη στὴν καθαρῆν οὐσα, νὰ τοῦ τὴν ἐξηγήσῃ καὶ ὁ αὐτόπτης μάρτυς ἀγγελιαφόρος.... Νὰ καὶ ἡ διαταγὴ:

Ἀξιότιμον κ. Λοχαγὸν

Ἀναγνωσάμενι διαταγὴν ἡμῶν, καὶ καμόντες αὐτὴν

κατὰ γράμμα, λῆχνον οὐ δυνησάμενοι φαγεῖν, σιδηροὺς γὰρ ἦτανε, περιμενούμενι νεοτέροις διαταγῶν.

Εὐπαθέστατος

....!

... Δοχίας **

ΒΥΡΩΝ Κ. ΑΣΤΕΡΙΑΔΗΣ

ΟΙ ΑΝΑΠΗΡΟΙ

Φίλε Νουμά,

Σὰς συνχέρω ἐγγραδίως, διὰ τὰ γεραφόμενα σιου δευτερον φύλλου σας Σελίς 9 περὶ συντάξεως ἀναποίρων πωλέμου διὰ τοῦ ὑπομνήματος εἰς τὴν βουλὴν. ἐξ ἔλου τοῦ τύπου. σὴ ἦσαι ἄξιος οὐγγαρητηρίων. γράφης ὄχι διὰ κόματα, ὄχι διὰ συνφέρονια, ἀλλὰ διὰ δικαιοσύνην. διότι πρέπει νὰ ἐκανοποιηθοῦν τὰ τέκνα τῆς πατρίδος τὰ Μεγαλήματα τὴν Ἑλλάδα χόσαντες τὸ Αἷματος.

Λευκᾶς 30)12)918

Μετὰ σεβασμοῦ

X. B. B. Μιζιανμάχο.

κ. Ψ.—"Ὅσα ἔγραψε ὁ κ. Χ. στὴν ἐφημερίδα «Ἀθῆναι» (δ. 1 19 σελ. 1. σελ. 1) γιὰ τὴν Ἀμμοσ. γλώσσι καὶ γιὰ τὴν «ἀναγνωστικὴ» εἶναι τόσο ἀστεία ὥστε δὲν τοὺς χρεῖται καμμιὰ ἀπάντησιν. "Ὅ τὸν ε" ἀεροκοιβετινά. Κανένα δὲ βιάφτει. — κ. Τ. Φιτ. Διάβαζε σίχους, καλοὺς σίχους, καὶ οὐκ σιγὰ θὰ διορθώσῃς καὶ τὸ δικό σου σίχο — κ. Γ. Β. θὰ δημοσιευτεῖ τὸ ἐνα ἀγόντερον μὲ μικρὴ ἀλλαγὴ. — κ. Δρ. Θεμ. Ἀθαν. Ναύπ. κ.τ.ο. Ὁ νομικὸς σύμβουλος τοῦ «Νουμά» ἐπιστήριξε πῶς δὲν ἔχομε καμμιὰ ὑποχρέωσι ἀπ' τὸ νόμο νὰ δημοσιεύσομε τὴν «Διάψασιν» σου. Μόνο γιὰ νὰ ἠρηγάσῃς καὶ νὰ πάψει νὰ «μειοῦται ἡ ἐπισημότης σου ἀπέναντι τῶν φίλων σου καὶ τοῦ κοινῶ» δημοσιεύσομε ἐδῶ τὴν πρώτην στροφὴν τοῦ τραγουδιοῦ σου ὅπως τὴν ἔγραψες:

Ρομαντικὸ μ' ἓνα κέφι
ἔρωτεμένον παλιοῦ
τ' ὄνοματάκι τῆς γράφῃ
στον ἄμμο τ' ἀερογαλιῶ.

Κ' ἔτσι πάει κι' αὐτό. Σ' ἄλλα, τώρα, μὲ ὑγεία.—κ. Γ. Τουφ. Δαμία. Θες μιὰ φιλικὴ συμβουλὴ; Ἀρχίσε νὰ γράφῃς μικρὰ λογογραφήματα, πολὺ μικρὰ, δέκα εἰκοσι ἀράδες τὸ καθένα, νὰ γράφῃς καὶ νὰ σιχῆις, κ' ἔτσι σιγὰ σιγὰ θ' ἀρχινήσῃς νὰ γράφῃς ὁμορφα πραγματάκια καὶ κατὰλληλα γιὰ τύπωμα. Ἀκουσε μας! — κ. Γ. Β. Θὰ γίνῃ. Περίεργο μάλιστα πῶς ἐτυχενα σκεφτεῖς τὸ ἴδιο ποῦ ἐμῆς, δυὸ μῆρες πρὶν ἀπὸ τὸ γράμμα σου, εἴχαμε ἀποφασίσει. — κ. Στ. Ἀγκ. Θὰ δημοσιευτεῖ ἀγόντερον μὲ τὴν σιγὰ του. — κ. Γ. Χρυσ. Ἐπειδὴ ζιτάς τὴν ἀλήθεια, ποῦ φαίνεται καλὰ, καὶ πῶς δὲν τὴ φοβάσαι, θὰ σοῦ τὴν ποῦμε ξάστερα. Ἀσχημα δὲν εἶναι τὰ τραγούδια σου, μὰ θέλουνε δούλεμα, πολὺ δούλεμα. Ἐχωριστὰ μᾶς ἄσος ἡ «Ἡ μεγαλοσύνη τῆς» καὶ οἱ «Στιγμῆς» μὰ ἔχουν καὶ τὰ δυὸ μερικὰ σιχηρογρικὰ μεγάδια ποῦ ἀνάγκη νὰ διορθωθοῦν. Προσπάθησε.—κ. Κυκνίδη. Ὁ ἐθνικὸς ποιητὴς κ. Μαρκούτσος (βλέπε σημερινὴ στήλη) «Τὶ γράφουν οἱ ἄλλοι» ἀπὸ μετροφοροῦν του δὲν ἀναφέρει τὴ δευτερὴν συνάντησιν ποῦ γίνῃ σὸ γράφητό μας καὶ ποῦ τὴ θυμῶνται ἀκόμα οἱ τυπογράφοι μας καὶ ἐκκαρδιζονται στὰ γέλια.—κ. Γ. Ζαλ. "Ὅλα καλοῦτακα, μὰ ἀπ' ὅλα καὶ λείπει γιὰ νῦναι καλὰ: σὶδνα μὲ δὴν ἀνυπόφορος χασμωδὴς, στᾶλλο σίχοι λαθεμένοι κτλ. Ἰὴν κολιτᾶξε τα προσεχικιώτερα καὶ ξαναοῦτε'λ' τα μας.—κ. Ν. Σ. Ἡ θὰ παρᾶπτος ἡ δὲ θὰ τὸ λάβαμε. Θὰ φράσομε καὶ θ' σοῦ ἀπαντήσομεν σὸ ἐρχόμενον. — κ. Κα. Μου. Θὰ δημοσιευτοῦνε μὰ πρέπει γὰ μᾶς στείλεις καὶ τ' ἀληθινὸ σου τ' ὄνομα — κ. Μιχ. Πετρ. Τὰ λάβαμε ὅλα καὶ σ' εὐχαριστοῦμε. Θὰ δημοσιευτοῦνε μὲ τὴν σιγὰ τους. Τὰ βιβλία ποῦ μᾶς ζιτάς δὲν υπάρχουνε δυστυχῶς.—κ. Στ. Πάτρ. Ἀλεξάντρινα. Σ' εὐχαριστοῦμε. «Πνο.» θὰ σοῦ ξαναστελλομε μὲ ουστημένο δέμα πιά. Σοῦ στέλλομε τὰ φύλλα τοῦ «Νουμά». Στὸ πρακτ. τῶν ἐφημεριδῶν τῆς Ἀλεξάντρινας στέλλομεν ταχυτικὰ ἀπὸ 200 φύλλα. — κ. Κ. Μανρ. λοχαγὸ Μακεδονία. Λάβαμε τὴν ἐπιταγὴν μὲ τίς τρεῖς συντρομές. Τὰ φύλλα τὰ στείλαμε ἡμέσως σὲ ἔλους. Τὸ γράμμα σου μᾶς κατασπυγνῆθος.—κ. Ν. 2. Ο. Τὸ «Ἐσπύχημα» καλὸ καὶ θὰ δημοσιευτεῖ. Γράψε μας τ' ἀληθινὸ σου τ' ὄνομα.—κ. Νικ. Πυργ. Χρεῖάζονται περισσότερα δούλεμα.—Ποσταλγὸ καὶ Γ. Στ. κλπ. Θ' ἀπαντήσομε σὸ ἐρχόμενον φύλλο.

**ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΓΕΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Η μεγαλύτερα Έλληνική Ασφαλιστική Έταιρεία.
Κεφάλαια Δραχ. 5,000,000

Πρόεδρος Διοικ. Συμβουλίου **Γεώργ. Δρακούλης**

ΚΛΑΔΟΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Ασφάλειαι κατά κινδύνων πολέμου και θαλάσσης.

ΚΛΑΔΟΣ ΠΥΡΟΣ

Διευθυντής **Φ. Θ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ.**

Γεν. Πράκτορες: **ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ**

Πρακτορείον Ἀθηνῶν: Ὀδὸς Σταδίου 34 κ. Δ. **ΤΕΡΖΑΚΗΣ**

**ΟΙΝΟΙ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΟΙ
„ΜΑΥΡΟΔΑΦΝΗ“**

Ε. Α. ΤΟΥΛ

5. Ὀδὸς Προαστίου 5.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ὑπάλληλοι εἰς τὴν Ἑταιρίαν
«**ΤΥΠΟΣ**» (ὁδὸς Σοφοκλέους-Ἀριστείδου).

**ΔΗΛΩΣΙΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

Φέρεται εἰς γνῶσιν ὅτι ἡ πληρωμὴ τοῦ ὑπ' ἀρ. 1 τοκομεριδίου ὁμολογιῶν τοῦ ἐκ δρ. 11.000.000 δανείου τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας ἀρχεται ἀπὸ τῆς 2 Ἰανουαρίου 1919 καὶ θὰ ἐνεργῆται καθ' ἐκάστην 10—12 π. μ. καὶ 4—6 μ. μ. εἰς τὰ γραφεῖα αὐτῆς.

Ἐπίσης παρακαλοῦνται ὅσοι τυχὸν δὲν ἀντήλλαξαν τοὺς προσωρινούς των τίτλους, ὅπως προσέλθωσι καὶ ἀνταλλάξωσιν αὐτοὺς διὰ τῶν ὀριστικῶν τοιούτων.

Ἐν Πειραιεὶ, τῇ 27 Δεκεμβρίου 1918.

Ἐντολῇ τοῦ Δ. Συμβουλίου

Ὁ Γεν. Διευθυντής

Α. Π. ΠΑΛΗΟΣ

ΘΥΕΛΛΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗ-
ΜΙΟΥ—27—

Διεύθυνσις ΠΡ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΠΟΤΑ - ΔΙΚΕΡ - ΜΕΖΕΔΕΣ

ΔΙΑΦΟΡΑ ΚΥΤΑ ΦΑΓΗΤΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΔΡΑ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

«**ΑΘΗΝΑΪΚΗ**»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΞ ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΚΑΤΑΒΕΒΑΗΜΕΝΟΝ ΔΡΧ. 60,000,000

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ :

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ: Ἀθῆναι, Ἀγρίνιον, Βόλος, Ἡράκλειον, Θεσσαλονίκη, Ἰωάννινα, Καβάλλα, Καλάμαϊ, Λάρισσα, Λῆμνος (Κάστρον), Μιτυλήνη, Νάξος, Πάτραι, Πειραιεύς, Ρέθυμνος, Σάμος (Βαθῦ καὶ Καρλόβασι), Σύρος, Τρίπολις, Χανία, Χίος.

ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ: Κων/πολις (Γαλατᾶ καὶ Σταμπούλ), Σμύρνη.
ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ: Ἀλεξάνδρεια, Κάιρον.
ΕΝ ΚΥΠΡΩ: Λεμεσός.
ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ: Λονδίνον, 22 Fenchurch Street.
ΕΝ ΓΑΛΛΙΑ: Μασσαλία, 33, Rue de la Darse.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ ΚΑΘ' ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

Ι. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ, Ἀντιπρόεδρος. ΙΑΚΩΒΟΣ ΜΠΟΝΝΙΕ, Ἐντεταλμένος Σύμβουλος.
Γ. ΑΒΕΡΩΦ, Κ. ΒΕΡΟΥΓΚ, ΣΤ. ΕΥΓΕΝΙΑΔΗΣ, Δ. ΖΑΡΙΦΗΣ, Π. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ, Μ. ΛΑΣΚΑΡΙΣ, Κ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ
ΒΑΡΩΝΟΣ Α. ΔΕ ΝΕΦΑΙΣ, Ι. ΠΟΛΙΤΗΣ, Ε. ΡΟΔΟΚΑΝΑΚΗΣ.
Γενικός Διευθυντής: **ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΗΛΙΑΣΚΟΣ.**

Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἐκτελεῖ προεξοφλήσεις ἐμπορικῶν γραμματίων καὶ εισπράξεις τοιούτων ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐξωτερικῶν.

Ἀγοράζει καὶ πωλεῖ ξένα ἰσοζύγια καὶ χαρτονομίσματα.

Ἐκδίδει πιστωτικὰς ἐπιστολάς· καὶ ἀναλαμβάνει τὴν ἀπάντα· γοῦ ἀποστολὴν χρηματικῶν ἠσοῶν διὰ τηλεγραφικῶν ἢ ταχυδρομικῶν ἐντολῶν.

Ἀνοίγει πιστώσεις ἐπὶ φορτωτῶν. Δέχεται τίτλους πρὸς φύλαξιν εἰς πρᾶττει τοκομεριδία καὶ κληρωμένους εἰς τὸ ἄρτιον τίτλους, ἐκτελεῖ χρηματιστικὰς ἐντολάς, δέχεται ἀνεξόδως ἄγγραφάς εἰς νέας ἐκδόσεις καὶ ἐν γένει ἐκτελεῖ πᾶσαν ἐπὶ τίτλων ἐργασίαν· ἀνταλλαγάς, εἰς πράξεις δόσεων, ἀσφαλείας κατὰ τῆς εἰς τὸ ἄρτιον κληρώσεως κτλ.

Χορηγεῖ δάνεια ἐπὶ τίτλων

Ἐκτελεῖ παντὸς εἶδους ναυτιλιακὰς ἐργασίας· ἀγοράς καὶ πωλήσεις ἀτμοπλοίων, ἀσφαλείας ἐναντίον παντὸς κινδύνου, θαλάσσης καὶ πολέμου, ἐπὶ ἀτμοπλοίων, ἐμπορευμάτων,

τίτλων, ναυλώσεις ἀτμοπλοίων διαλ/σμών πλοιοκτητῶν ἢ φορτωτικῶν· εισπράξεις συμβολαίων ἀσφαλείας καὶ ἀποζημιώσεων ἐξ ἀπολειῶν ἢ ἀβαριῶν κ.τ.λ, κ.τ.λ.

Ἀνοίγει τρέχοντας λογοριασμούς καὶ δέχεται χρηματικὰς καταθέσεις·

ὄψεως ἐπὶ τόκῳ 3 0/0 ἑτησίως καὶ ἐπὶ προθεσμίας: 3 1/2 0/0 ἑτησίως διὰ τὰς ἀποδ. μετὰ 6 μῆνας 4 0/0 διὰ τὰς ἀποδοτέας μετὰ ἕν ἔτος καὶ 5 0/0 διὰ τὰς μετὰ δύο ἔτη καὶ ἐπέκεινα ἀποδ.

Ἔχει εἰδικὴν ὑπηρεσίαν Ταμειντηρίου ἐπὶ τόκῳ 4 0/0 ἑτησίως.

Ἔχει εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κοινοῦ, ὑπὸ πάντας τοὺς ἐπιθυμητοὺς ὅρους ἀσφαλείας, ὑπηρεσίαν ἐνοικιάσεως σιδηρῶν διαμερισμάτων ἐν τῷ ἠθναυροφυλακίῳ τῆς, ἐπὶ ἐνοικίῳ ἀπὸ Δραχ. 30.— ἑτησίως καὶ ἄνω. Εἰδικὴ κλεῖς παραδίδεται εἰς ἕκαστον πελάτην δι' ἧς ὁστος καὶ μόνος δύναται ν' ἀνοίξῃ τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐνοικιασθὲν διαμέρισμα.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Προκηρύχθησαν αι κάτωθι δημοπρασίαι ενεργηθησόμεναι εν Αθήναις και εν τῷ Καταστήματι τῆς Κεντρικῆς Ἀποθήκης Ὑλικοῦ Τ.Τ.Τ. και εν Θεσσαλονίκῃ παρὰ τῷ ἐκεῖ Ταχυδρομείῳ τὴν 19ην Ἰαν. ἔ. ἔ. ἡμέραν Σάββατον και ὥραν 11-12 π. μ.

α) Διὰ τὴν προμήθειαν τοῦ εἰς τὴν Ταχ. και Τηλ. ὑπηρεσίαν ἀναγκαίου χάρτου ἐντύπων.

β) Διὰ τὴν προμήθειαν 600 δεσμίδων χάρτου περιτυλίξεως ἀλληλογραφίας.

γ) Διὰ τὴν προμήθειαν 300,000 φακέλων τηλεγραφημάτων.

δ) Διὰ τὴν κατασκευὴν διαφόρων βιβλίων, τευχῶν, ἐντύπων, πινακίδων τῆς στρατιωτικῆς ταχυδρομικῆς ὑπηρεσίας.

Τὴν 21ην ἰδίου μηνὸς διὰ τὴν μεταποίησιν και συμπλήρωσιν τοῦ μηχανισμοῦ τῶν σιδ. γραμματοκιβωτίων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς.

Τὴν 19ην Ἰανουαρίου ἔ. ἔ. ἐν Πειραιεῖ, Βόλων και Θεσσαλονίκῃ τὴν προμήθειαν 10,000 τηλ. στύλων μήκους 6 μ. και ἀναλόγων λοιπῶν διαστάσεων

Τὴν 2αν Φεβρουαρίου ἐν Αθήναις παρὰ τῇ αὐτῇ Κεντρικῇ Ἀποθήκῃ Τ.Τ.Τ. διὰ τὴν κατασκευὴν 30,000 ἐντύπων τηλ. τευχῶν ὑπόδ. Στ'.

Προκαλοῦνται οἱ ἐπιθυμοῦντες ὅπως ἀναλαβῶσι τὴν χορήγησιν τῶν εἰς τὴν ταχ. και τηλεγρ. και τηλεφ. ὑπηρεσίαν ἀναγκαίου ἑκάστοτε εἰδῶν ὅπως καταθέσωσι τὰς διευθύνσεις αὐτῶν παρὰ τῷ κ. Τμηματάρχῃ Ὑλικοῦ τῆς Γ'. Διευθύνσεως.

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου)

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

διὰ τοὺς κ. κ. ὀδοντοιατροὺς

Εἰς τὸ κατάστημα LABARBERA, I. KANAPHI και Σία, Σταδίου 3, παρελήφθησαν τὰ ἀναμενόμενα ὀδοντοιατρικὰ εἶδη τοῦ ἐν Λονδίῳ Οἴκου C. ASH SONS et Cie.

ΚΟΛΩΝΙΑ ROYAL

Χημικὸν Ἐργαστήριον Ἀθηνῶν ΖΑΧΑΡΙΑ
ΟΔΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Ἡ Λαϊκὴ Τράπεζα ἰδρύθη ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος και ὑπὸ πολλῶν ἄλλων κεφαλαιούχων

Κεφάλαιον Μετοχικὸν Δρ. 8,000,000
Καταβεβλημένον > 1,500,000
Ἀποθεματικὸν > 1,820,000

ΕΡΓΑΣΙΑΙ

- Ἡ Λαϊκὴ Τράπεζα πωλεῖ ἀντάλλαγμα πλ. τοῦ ἐξωτερικοῦ και ἀγοράζει ἐπιταγὰς (Cheques) ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ
  - Εἰσπράττει γραμμάτια τρίτων και τοκομερίδια.
  - Πωλεῖ και ἀγοράζει παντὸς εἶδους χρεώγραφα και λαχειοφόρους ὁμολογίας.
  - Χορηγεῖ δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ κοσμημάτων.
  - Δέχεται καταθέσεις εἰς πρώτην ζήτησιν, ἐπὶ προθεσμίῳ και καταθέσεις ταμειουχρίων.
  - Ἐν γένει δ' ἐκτελεῖ πᾶσαν ἐργασίαν τραπεζικῆς φύσεως
- Γενικὸς Διευθυντὴς: Δ. ΔΟΒΕΡΑΟΣ

ΠΕΙΡΑΪΚΗ ΘΑΛΑΣΣΑΣΦΑΛΕΙΑ

ἈΝΩΝΥΜΟΣ ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΔΡΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Κεφάλαιον καταβεβλημένον δραχ. 2,000,000
Ἐγκριμένον διὰ Βασιλικῶν Διατάγματος

Πρόεδρος Δ. Συμβουλίου **Α. Παναγιωτόπουλος**
(Δήμαρχος Πειραιῶς)
Γεν. Διευθυντὴς **Γρηγ. Φραγκόπουλος**

Ἀσφάλεια κατὰ κινδύνων Πολέμου και Θαλάσσης ἐπὶ ἀτμοπλοίων, ἰστιοφόρων, ἐμπορευμάτων κλπ.

Γραφεῖα ἐν Πειραιεῖ Ἀδελ. Φραγκοπούλου
(Πλατεῖα Θεμιστοκλέους)

Ἐν Ἀθήναις Ἰωάν. Γ. Ρούσσου (Πανεπιστημίου 47).

ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ

ΠΡΟΝΟΙΑ

ΠΥΡΟΣ □□□□
ΘΑΛΑΣΣΗΣ □
ΠΟΛΕΜΟΥ □□
ΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ:

Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ ὑπὸ τῶν κ. κ.

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΗΣ, Λεωφ. Πανεπιστημίου Τηλ. 4-41
ΕΠΙΦΘ & ΚΡΑΛΛΗ, ὁδὸς Καπνιστῆς 1^η > 4-42
Α. ΔΕΝΔΕΛ & ΣΙΑ, ὁδὸς Σταδίου 11 > 4-43
Ν. ΘΩΜΙΑΝ, ὁδὸς Σταδίου 26 >

Ἐν ΠΕΙΡΑΙΕΙ ὑπὸ τῶν κ. κ.

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΗΣ, Λεωφ. Μαρτῆς Σπυρῆ Τηλ. 1-41
Κ. ΣΑΔΑΚΟΪΤΑ, Λεωφ. Σαρκοῦτος 68 > 2-42
ΕΠΟΥΡΓΙΤΗ, ΠΑΡΗ & ΣΙΑ, Μαρτῆς Σπυρῆ 24 > 2-43
ΑΒΕΡΦΩΝ ΣΑΡΑΝΤΗ, Μάρτ. Σπυρῆ > 2-44
ΠΡΩΤΟΠΟΥ & ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Πλ. Καρλοπούλου 28
ΣΑΪΗ & ΠΟΝΤΙΚΟΥ, ὁδὸς Σπυρῆ 1 >

και ὑπὸ τῶν ΓΕΝΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΟΡΕΩΝ

— Ἡ Πλατῶν Δάνου & Σ'

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Καπνιστῆς 1

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ
Καπνιστῆς 1

Νεάνιδες! ἀπὸ 6 — 20 ἐτῶν.

Θέλετε νὰ εἰσθε ὑγιεῖς, νὰ διατηρῆτε τὴν ὡραιότητα τοῦ σώματός σας, νὰ ἔχητε χάριν Παρισινήν; Ἀγοράσατε τὸν ὀρθοπαιδικὸν κορσὲ

«Juvenil»

εἰς τὸν Φαρμακευτικὸν Οἶκον «**ΑΡΕΤΑΙΘΙΟΝ**», Ὀδὸς Σταδίου 44.

Ἐκεῖ θὰ εὕρητε ἐπίσης ὅλα τὰ μοντέλα τοῦ Δόκτορος **Μαργαροῦ** τῶν Παρισίων εἰς πλουσίαν συλλογήν.